

Lykiltölur úr rekstri sveitarfélaga 2016

SEPTEMBER 2017

Formáli

Í þeim löndum sem við gjarnan viljum bera okkur saman við er mikið gert úr samanburði („benchmarking“) milli sveitarfélaga og þeim kappsmál að koma vel út úr slíkum mælingum. Slíkur samanburður er til þess fallinn að hvetja sveitarfélög til að hagræða í rekstri og veita fyrirtaks þjónustu. Þetta rit, *Lykiltölur úr rekstri sveitarfélaga 2016*, þjónar einnig slíku markmiði.

Í ritinu er að finna samanburð á milli sveitarfélaga landsins á lykiltölum um fjölmörg svið starfseminnar. Áhersla er lögð á myndræna framsetningu og tölur settar fram sem litbrigði á íslandskorti.

Lykiltölurnar eru ekki hið einasta gagnlegar fyrir stjórnun sveitarfélaga. Þær eru einnig mikilvægar fyrir íbúa og alla umræðu um helstu verkefni sveitarfélaga og rekstur þeirra.

Jóhannes Á. Jóhannesson og Valgerður F. Ágústsdóttir, sérfræðingar á hag- og upplýsingasviði Sambands íslenskra sveitarfélaga, sáu um útreikninga og frágang upplýsinga auk myndrænnar framsetningar. Hagstofa Íslands lagði til margvíslegar tölulegar upplýsingar. Umbrot og útlit heftisins var í höndum Ingibjargar Hinriksdóttur, tækni- og upplýsingafulltrúi sambandsins.

Sigurður Á. Snævarr

sviðsstjóri hag- og upplýsingasviðs

Lykiltölur úr rekstri sveitarfélaga 2016

Fjármál og stjórnun

1.1	Skuldahlutfall A-hluta	4
1.2	Skuldahlutfall A- og B-hluta	6
1.3	Skuldir A-hluta á íbúa	8
1.4	Skuldir A- og B-hluta á íbúa	10
1.5	Veltufé frá rekstri í hlutfalli við tekjur A-hluta	12
1.6	Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri A-hluta	14
1.7	Veltufjárhlutfall A-hluta	16
1.8	Laun, launatengd gjöld og breyting lífeyrisskuldbindinga í hlutfalli við tekjur A-hluta	18
1.9	Jöfnunarsjóður í hlutfalli við tekjur A-hluta	20

Grunnskóli

2.1	Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu	24
2.2	Hlutfall kennara með kennsluréttindi í grunnskólum	26
2.3	Fjöldi íbúa á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu	28
2.4	Rekstrarútgjöld grunnskóla sem hlutfall af skatttekjum	30
2.5	Rekstrarkostnaður vegna grunnskóla á íbúa	32
2.6	Rekstrarkostnaður grunnskóla á hvern nemanda	34

Leikskóli

3.1	Fjöldi heilsdagsígilda á stöðugildi starfsfólks við uppeldi og menntun	38
3.2	Hlutfall leikskólakennara í leikskólum	40
3.3	Hlutfall tekna af rekstrarkostnaði leikskóla sveitarfélaga	42
3.4	Rekstrarkostnaður vegna leikskóla á íbúa	44
3.5	Hlutfall rekstrarútgjalda leikskóla af skatttekjum	46
3.6	Rekstrarkostnaður leikskóla á hvert heilsdagsígildi	48

Félagsþjónusta

4.1	Kostnaður vegna félagsþjónustu á íbúa	52
4.2	Útgjöld félagsþjónustu sem hlutfall af skatttekjum	54
4.3	Rekstrarkostnaður vegna fjárhagsaðstoðar á íbúa	56
4.4	Kostaður vegna barnaverndarmála á íbúa	58
4.5	Kostnaður sveitarfélaga vegna húsaleigubóta á íbúa	60

Fjármál

1.1 Skuldahlutfall A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skuldahlutfallið sýnir hlutfall skulda af heildartekjum sveitarfélaga. Í sveitarstjórnarlögum segir að heildarskuld og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 60. gr. séu ekki hærri en nemur 150% af reglulegum tekjum. Skuldsetning sveitarfélaga er mismunandi mikil. Því hærri sem skuldarnar eru sem hlutfall af heildartekjum, því viðkvæmara er sveitarfélagið fyrir tekjusamdrætti eða aukningu útgjalda.

Talnaefni

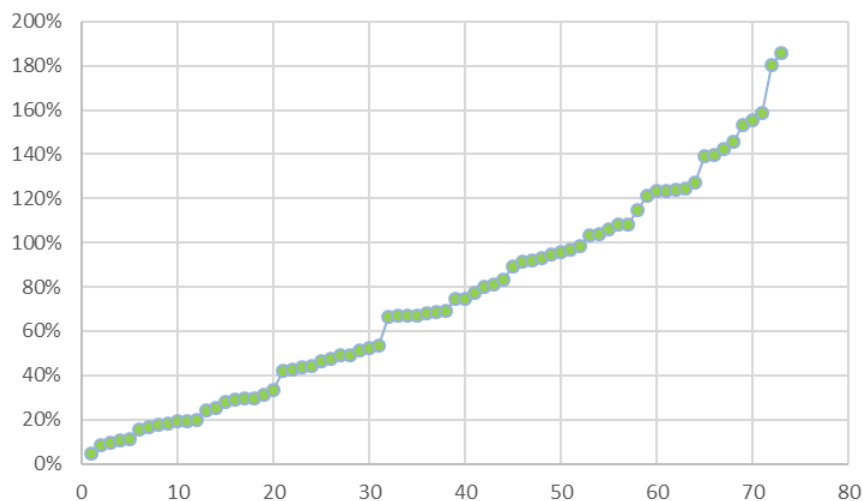
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga eru víða fjármagnaðar að verulegu leyti með lánsfé. Nauðsynlegt er að sjá til þess að skuldsetning fari ekki yfir þau mörk að fjármagnskostnaður og afborganir lána séu farin að íþyngja rekstrinum úr hófi fram. Tekjur geta dregist saman en lánin fara hvergi. Hægt er að stilla upp nokkrum mikilvægum spurningum í þessu sambandi:

- Hver er ásættanleg skuldsetning sveitarfélagsins?
- Er rétt stefna að fjármagna stórar nýfjárfestingar alfarið með lánsfé?
- Þarf hvert sveitarfélag að móta sér stefnu um lántöku og nýfjárfestingar?

Myndræn framsetning

Skuldir breytast ekki þótt afkoman taki breytingum. Því hærri sem hlutfall skuldir er af heildartekjum, því viðkvæmari er staðan ef tekjur dragast saman eða afkoman versnar. Því er mikilvægt að halda skuldum undir ásættanlegu hlutfalli af heildartekjum til að tryggja eins og fært er fjárhagslegan stöðugleika hjá sveitarfélaginu. A-hluti er kjölfesta í rekstri sveitarfélagsins í heild sinni og því skiptir staða hans miklu máli fyrir heildina.

Reykjavíkurborg	83%	Akrahreppur	10%
Kópavogsbær	142%	Akureyrarkaupstaður	95%
Seltjarnarneskaupstaður	52%	Norðurþing	155%
Garðabær	80%	Fjallabyggð	75%
Hafnarfjarðarkaupstaður	159%	Dalvíkurbyggð	69%
Mosfellsbær	123%	Eyjafjarðarsveit	19%
Kjósarhreppur	33%	Hörgársveit	42%
Reykjanesbær	186%	Svalbarðsstrandarhreppur	16%
Grindavíkurbær	49%	Grýtubakkahreppur	44%
Sandgerðisbær	139%	Skútustaðahreppur	53%
Sveitarfélagið Garður	44%	Tjörneshreppur	17%
Sveitarfélagið Vogar	92%	Þingeyjarsveit	42%
Akraneskaupstaður	99%	Svalbarðshreppur	25%
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	124%
Hvalfjarðarsveit	49%	Seyðisfjarðarkaupstaður	89%
Borgarbyggð	77%	Fjarðabyggð	180%
Grundarfjarðarbær	139%	Vopnafjarðarhreppur	81%
Helgafellssveit	103%	Fljótshreppur	11%
Stykkishólmurbær	127%	Borgarfjarðarhreppur	19%
Eyja- og Miklaholtshreppur	11%	Breiðdalshreppur	97%
Snæfellsbær	67%	Djúpavogshreppur	96%
Dalabyggð	66%	Fljótshálsþéttbýli	145%
Bolungarvíkurkaupstaður	104%	Sveitarfélagið Hornafjörður	46%
Ísafjarðarbær	108%	Vestmannaeyjabær	123%
Reykholahreppur	30%	Sveitarfélagið Árborg	153%
Tálknafjarðarhreppur	124%	Mýrdalshreppur	67%
Vesturbyggð	93%	Skaftárhreppur	48%
Súðavíkurhreppur	29%	Ásahreppur	18%
Árneshreppur	28%	Rangárþing eystra	31%
Kaldraneshreppur	18%	Rangárþing ytra	75%
Strandabyggð	69%	Hrunamannahreppur	68%
Sveitarfélagið Skagafjörður	115%	Hveragerðisbær	121%
Húnaþing vestra	30%	Sveitarfélagið Ölfus	91%
Blönduósibær	106%	Grímsnes- og Grafningshr.	108%
Sveitarfélagið Skagaströnd	67%	Skeiða- og Gnúpverjahr.	20%
Skagabyggð	5%	Bláskógabyggð	51%
Húnavatnshreppur	24%	Flóahreppur	8%

* Upplýsingar bárust ekki

1.2 Skuldahlutfall A- og B-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skuldahlutfallið sýnir hlutfall skulda af heildartekjum sveitarfélaga. Í 64. gr. sveitarstjórnarlaga segir að heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 60. gr. eigi ekki að vera hærri en sem nemur 150% af reglulegum tekjum. Skuldsetning sveitarfélaga er mismunandi mikil. Því hærri sem skuldirnar eru sem hlutfall af heildartekjum, því viðkvæmara er sveitarfélagið fyrir tekjusamdrætti eða aukningu útgjalda.

Talnaefni

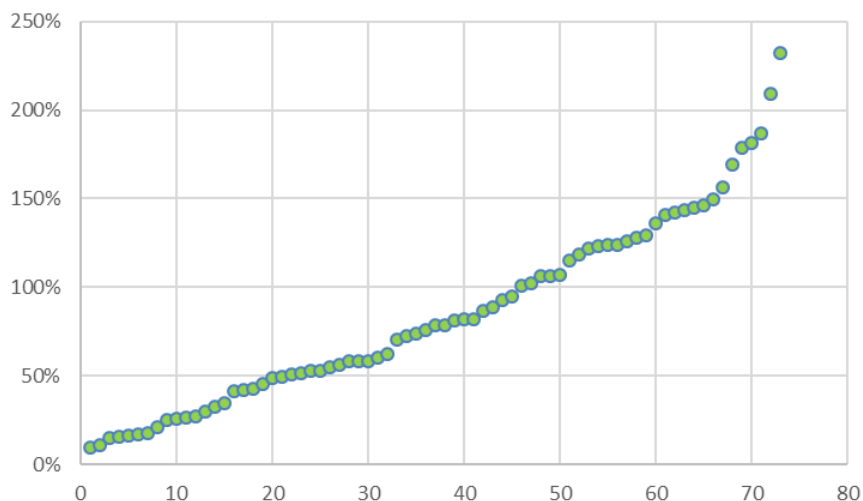
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga eru víða fjármagnaðar að verulegu leyti með lánsfé. Nauðsynlegt er að sjá til þess að skuldsetning fari ekki yfir þau mörk að fjármagnskostnaður og afborganir lána séu farin að íþyngja rekstrinum úr hófi fram. Tekjur geta dregist saman en lánin fara hvergi. Hægt er að stilla upp nokkrum mikilvægum spurningum í þessu sambandi:

- Hver er ásættanleg skuldsetning sveitarfélagsins?
- Er rétt stefna að fjármagna stórar nýfjárfestingar alfarið með lánsfé?
- Þarf hvert sveitarfélag að móta sér stefnu um lántöku og nýfjárfestingar?

Myndræn framsetning

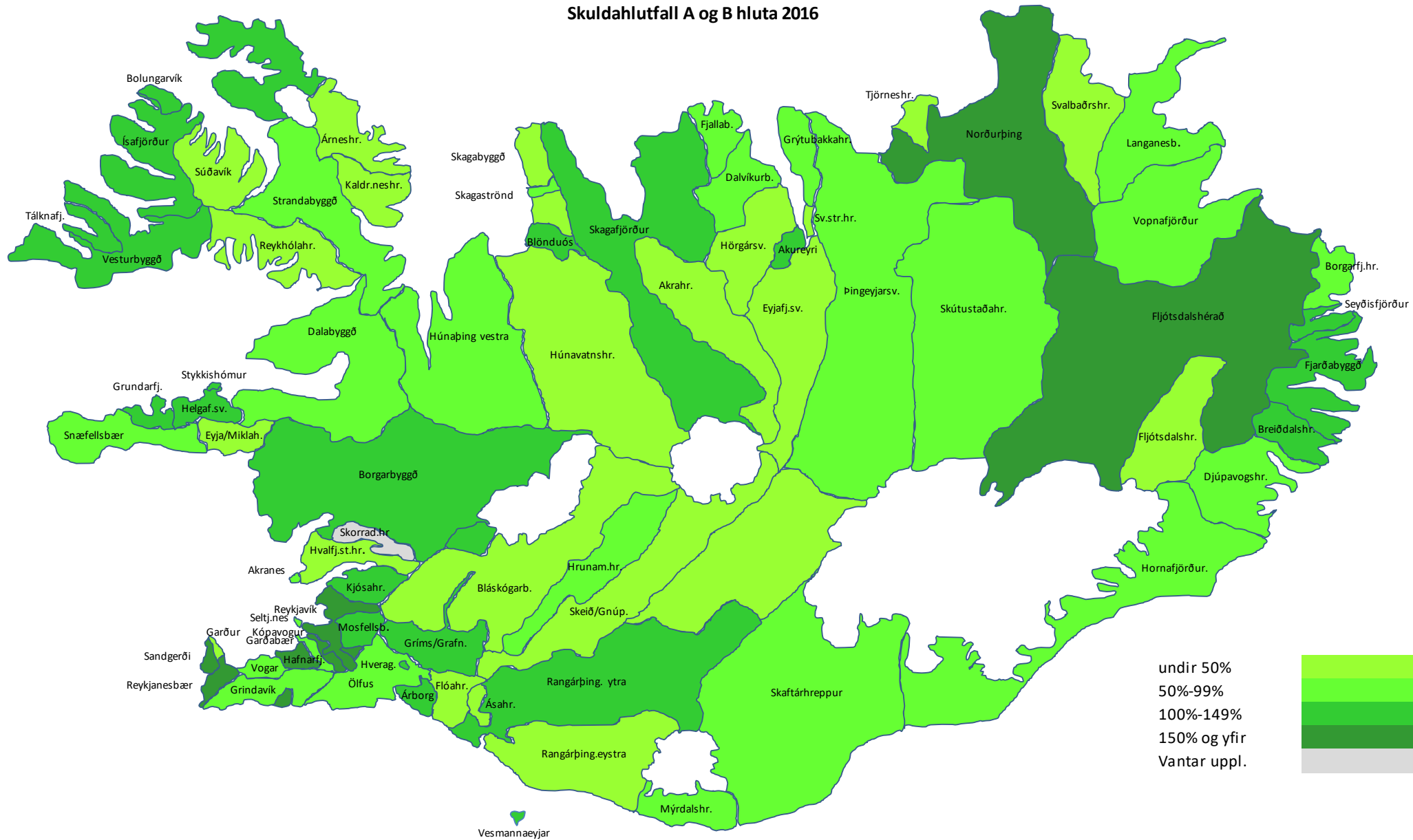

Mikill breytileiki er í hlutfalli heildarskulda og heildartekna hjá sveitarfélögum. Hlutfallið er lágt hjá hluta sveitarfélaganna á meðan það er hátt hjá öðrum. Samstæða sveitarfélagsins samanstendur af A- og B-hluta. Heildarskulda hlutfall sveitarfélagsins segir því mikið um heildarskulda hlutfall sveitarfélagsins enda þótt munur geti verið verulegur á milli A-hlutans og einstakra B-hluta fyrirtækja.

Reykjavíkurborg	187%	Akrahreppur	10%
Kópavogsbær	156%	Akureyrarkaupstaður	106%
Seltjarnarneskaupstaður	50%	Norðurþing	178%
Garðabær	79%	Fjallabyggð	82%
Hafnarfjarðarkaupstaður	170%	Dalvíkurbyggð	70%
Mosfellsbær	123%	Eyja- og Miklaholtshreppur	27%
Kjósarhreppur	107%	Hörgársveit	42%
Reykjanesbær	232%	Svalbarðsstrandarhreppur	17%
Grindavíkurbær	53%	Grýtubakkahreppur	60%
Sandgerðisbær	181%	Skútustaðahreppur	55%
Sveitarfélagið Garður	46%	Tjörneshreppur	17%
Sveitarfélagið Vogar	81%	Þingeyjarsveit	58%
Akraneskaupstaður	94%	Svalbarðshreppur	30%
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	87%
Hvalfjarðarsveit	49%	Seyðisfjarðarkaupstaður	136%
Borgarbyggð	119%	Fjarðabyggð	143%
Grundarfjarðarbær	145%	Vopnafjarðarhreppur	62%
Helgafellssveit	102%	Fljótshreppur	16%
Stykkishólmur	128%	Borgarfjarðarhreppur	58%
Eyja- og Miklaholtshreppur	11%	Breiðdalshreppur	141%
Snæfellsbær	73%	Djúpavogshreppur	76%
Dalabyggð	58%	Fljótshérað	209%
Bolungarvíkurkaupstaður	150%	Sveitarfélagið Hornafjörður	51%
Ísafjarðarbær	146%	Vestmannaeyjabær	106%
Reykholahreppur	35%	Sveitarfélagið Árborg	142%
Tálknafjarðarhreppur	124%	Mýrdalshreppur	74%
Vesturbyggð	122%	Skaftárhreppur	53%
Súðavíkurhreppur	33%	Ásahreppur	18%
Árneshreppur	25%	Rangárþing eystra	42%
Kaldrananeshreppur	15%	Rangárþing ytra	101%
Strandabyggð	88%	Hrunamannahreppur	78%
Sveitarfélagið Skagafjörður	124%	Hveragerðisbær	115%
Húnaþing vestra	56%	Sveitarfélagið Ölfus	93%
Blönduósibær	126%	Grímsnes- og Grafningshr.	129%
Sveitarfélagið Skagaströnd	82%	Skeiða- og Gnúpverjahr.	26%
Skagabyggð	26%	Bláskógabyggð	49%
Húnavatnshreppur	43%	Flóahreppur	21%
		* Upplýsingar bárust ekki	

Skuldahlutfall A og B hluta 2016

1.3 Skuldir A hluta á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Langtímaskuldir sýna skuldsetningu sveitarfélagsins til lengri tíma litið og hvaða skuldbindingar sveitarfélagið hefur gengist undir. Yfirleitt hafa lán til lengri tíma verið nýtt til að fjármagna fastafjármuni, mannvirki eða kaup á landi. Langtímaskuldir gefa einnig vísendingar um hver sé árlegur þungi afborgana og vaxtakostnaðar. Skammtímaskuldir er rekstrartengdar skuldir sem geta tekið verulegum breytingum milli ára.

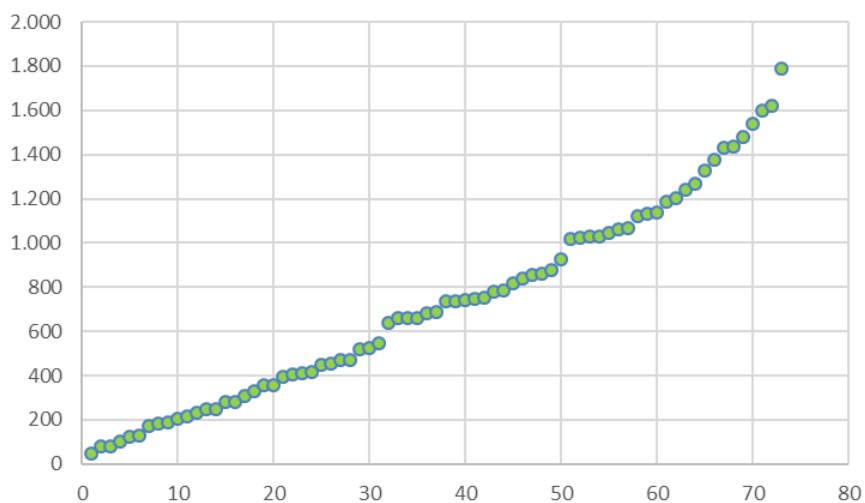
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Skuldastöðu verður að skoða í samhengi við ýmislegt annað svo sem ástand og endurnýjunarþörf mannvirkja. Sveitarfélag getur verið lítið skuldsett en staðið frammi fyrir mikilli fjárfestingarþörf á allra næstu árum. Á hinn bóginn getur skuldsett sveitarfélag verið búið að fjárfesta í öllum megin mannvirkjum og getur því einbeitt sér að því að greiða niður skuldir. Sveitarfélag getur átt í erfiðleikum með að standa undir skuldbindingum sínum ef afkoman er erfið. Við nýja lántöku er í öllum tilvikum nauðsynlegt að leggja mat á þörfina annarsvegar og hins vegar á möguleikana til að endurgreiða lánið. Eitt sem þarf að íhuga er hvort eðlilegt sé að setja þak á hlutfall heildarskulda af heildartekjum. Skuldaregla sveitarstjórnarlaga setur ákveðið viðmið í því sambandi en ekkert kemur í veg fyrir að einstök sveitarfélög geti sett sér önnur og lægri viðmið.

Myndræn framsetning

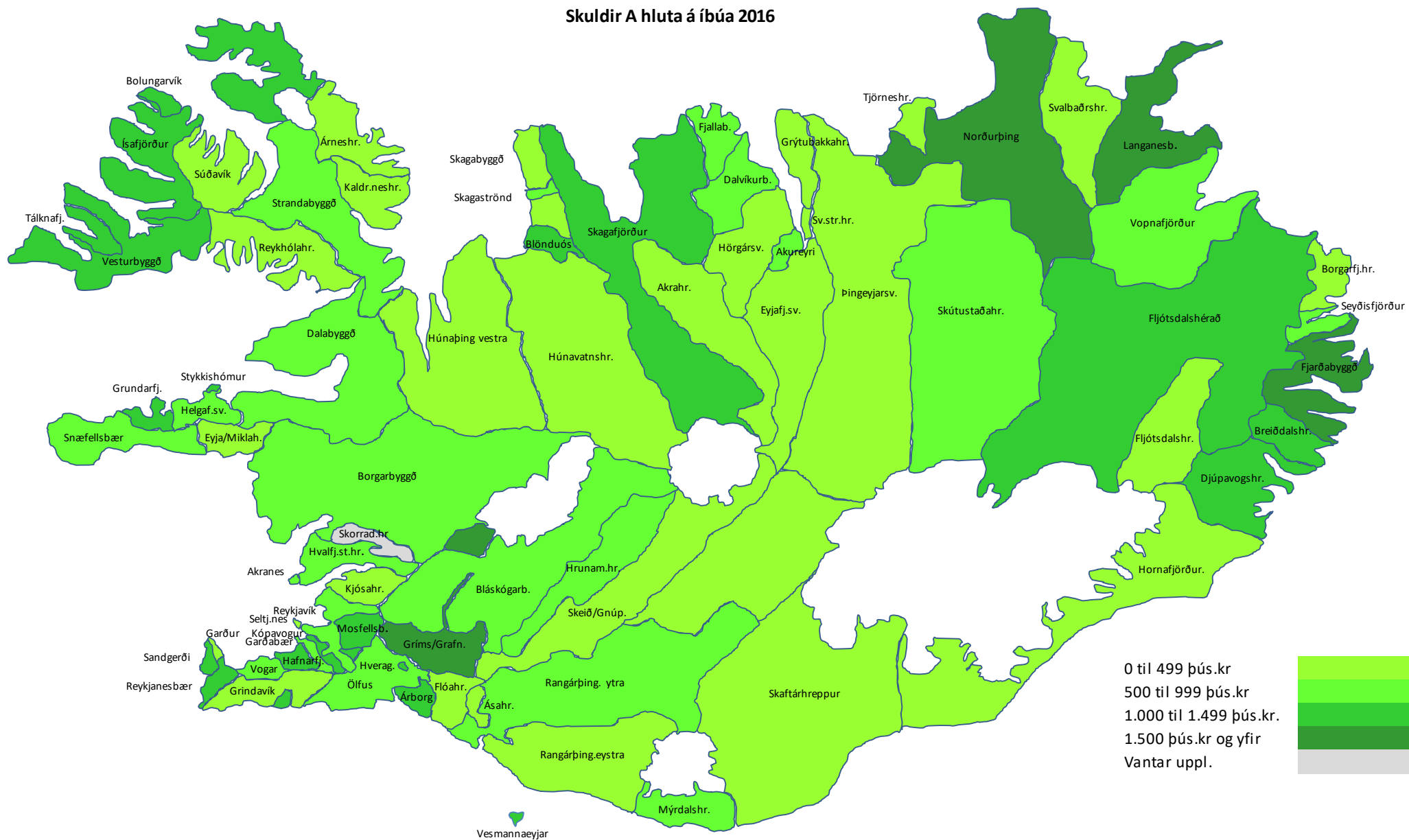
Hér eru skuldir sveitarfélaga á hvern íbúa reiknaðar út í þús. kr. á hvern íbúa. Sveitarfélögin hafa unnið markvisst að því á liðnum árum að greiða niður skuldir. Verulegur árangur hefur náðst í þeim efnum með aðhaldi í rekstri og varfærni í fjárfestingum. Með því að reikna út skuldir á íbúa þá er fært að bera stöðuna saman milli sveitarfélaga á nokkuð sambærilegan hátt.

Reykjavíkurborg	680	Akrahreppur	81
Kópavogsbær	1.066	Akureyrarkaupstaður	864
Seltjarnarneskaupstaður	395	Norðurþing	1.538
Garðabær	663	Fjallabyggð	749
Hafnarfjarðarkaupstaður	1.184	Dalvíkurbyggð	639
Mosfellsbær	1.063	Eyjafjarðarsveit	186
Kjósarhreppur	280	Hörgársveit	414
Reykjanesbær	1.437	Svalbarðsstrandarhreppur	126
Grindavíkurbær	403	Grýtubakkahreppur	451
Sandgerðisbær	1.429	Skútustaðahreppur	526
Sveitarfélagið Garður	359	Tjörneshreppur	104
Sveitarfélagið Vogar	780	Þingeyjarsveit	456
Akraneskaupstaður	787	Svalbarðshreppur	247
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	1.601
Hvalfjarðarsveit	548	Seyðisfjarðarkaupstaður	924
Borgarbyggð	753	Fjarðabyggð	1.790
Grundarfjarðarbær	1.327	Vopnafjarðarhreppur	875
Helgafellssveit	841	Fljótisdalshreppur	202
Stykkishólmurbær	1.266	Borgarfjarðarhreppur	230
Eyja- og Miklaholtshreppur	130	Breiðdalshreppur	1.031
Snæfellsbær	743	Djúpavogshreppur	1.122
Dalabyggð	690	Fljótisdalshérað	1.479
Bolungarvíkurkaupstaður	1.022	Sveitarfélagið Hornafjörður	469
Ísafjarðarbær	1.133	Vestmannaeyjabær	1.031
Reykhlahreppur	418	Sveitarfélagið Árborg	1.200
Tálknafjarðarhreppur	1.377	Mýrdalshreppur	658
Vesturbyggð	1.016	Skaftárhreppur	470
Súðavíkurhreppur	354	Ásahreppur	172
Árneshreppur	331	Rangárþing eystra	282
Kaldrananeshreppur	216	Rangárþing ytra	734
Strandabyggð	818	Hrunamannahreppur	737
Sveitarfélagið Skagafljörður	1.240	Hveragerðisbær	1.136
Húnaþing vestra	310	Sveitarfélagið Ölfus	857
Blönduósibær	1.047	Grímsnes- og Grafingshr.	1.619
Sveitarfélagið Skagaströnd	659	Skeiða- og Gnúpverjahr.	189
Skagabyggð	47	Bláskógabyggð	517
Húnavatnshreppur	250	Flóahreppur	79

* Upplýsingar bárust ekki

Skuldir A hluta á íbúa 2016

1.4 Skuldir A og B hluta á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Langtímaskuldir sýna skuldsetningu sveitarfélagsins til lengri tíma lítið og hvaða skuldbindingar sveitarfélagið hefur gengist undir. Yfirleitt hafa lán til lengri tíma verið nýtt til að fjármagna fastafjármuni, mannvirki eða kaup á landi. Langtímaskuldir gefa einnig vísbendingar um hver sé árlegur þungi afborgana og vaxtakostnaðar. Skammtímaskuldir eru rekstrartengdar skuldir sem geta tekið verulegum breytingum milli ára.

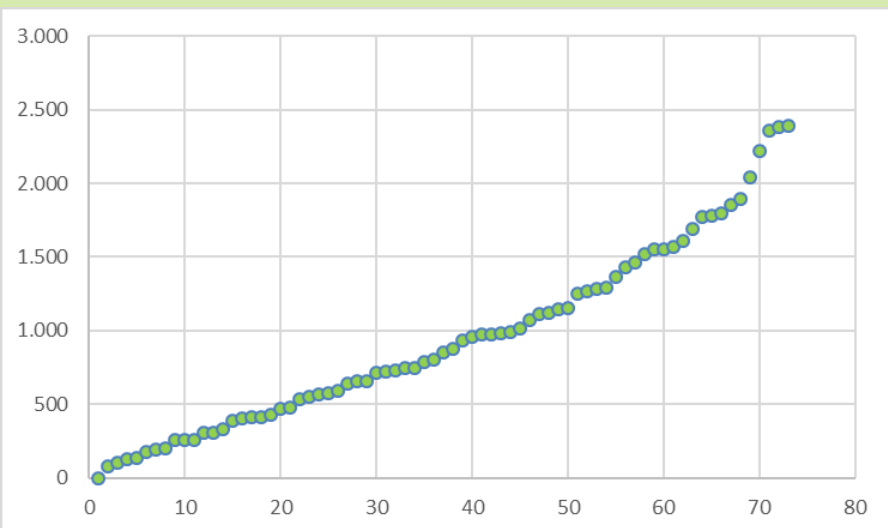
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Skuldastöðu verður að skoða í samhengi við ýmislegt annað svo sem ástand og endurnýjunarþörf mannvirkja. Sveitarfélag getur verið lítið skuldsett en staðið frammi fyrir mikilli fjárfestingarþörf á allra næstu árum. Á hinn bóginn getur skuldsett sveitarfélag verið búið að fjárfesta í öllum meginmannvirkjum og getur því einbeitt sér að því að greiða niður skuldir. Sveitarfélag getur átt í erfiðleikum með að standa undir skuldbindingum sínum ef afkoman er erfið. Við nýja lántöku er í öllum tilvikum nauðsynlegt að leggja mat á þörfina annarsvegar og hins vegar á möguleikana til að endurgreiða lánið. Eitt sem þarf að íhuga er hvort eðlilegt sé að setja þak á hlutfall heildarskulda af heildartekjum. Skuldaregla sveitarstjórnarlaga setur ákveðið viðmið í því sambandi en ekkert kemur í veg fyrir að einstök sveitarfélög geti sett sér önnur og lægri viðmið.

Myndræn framsetning

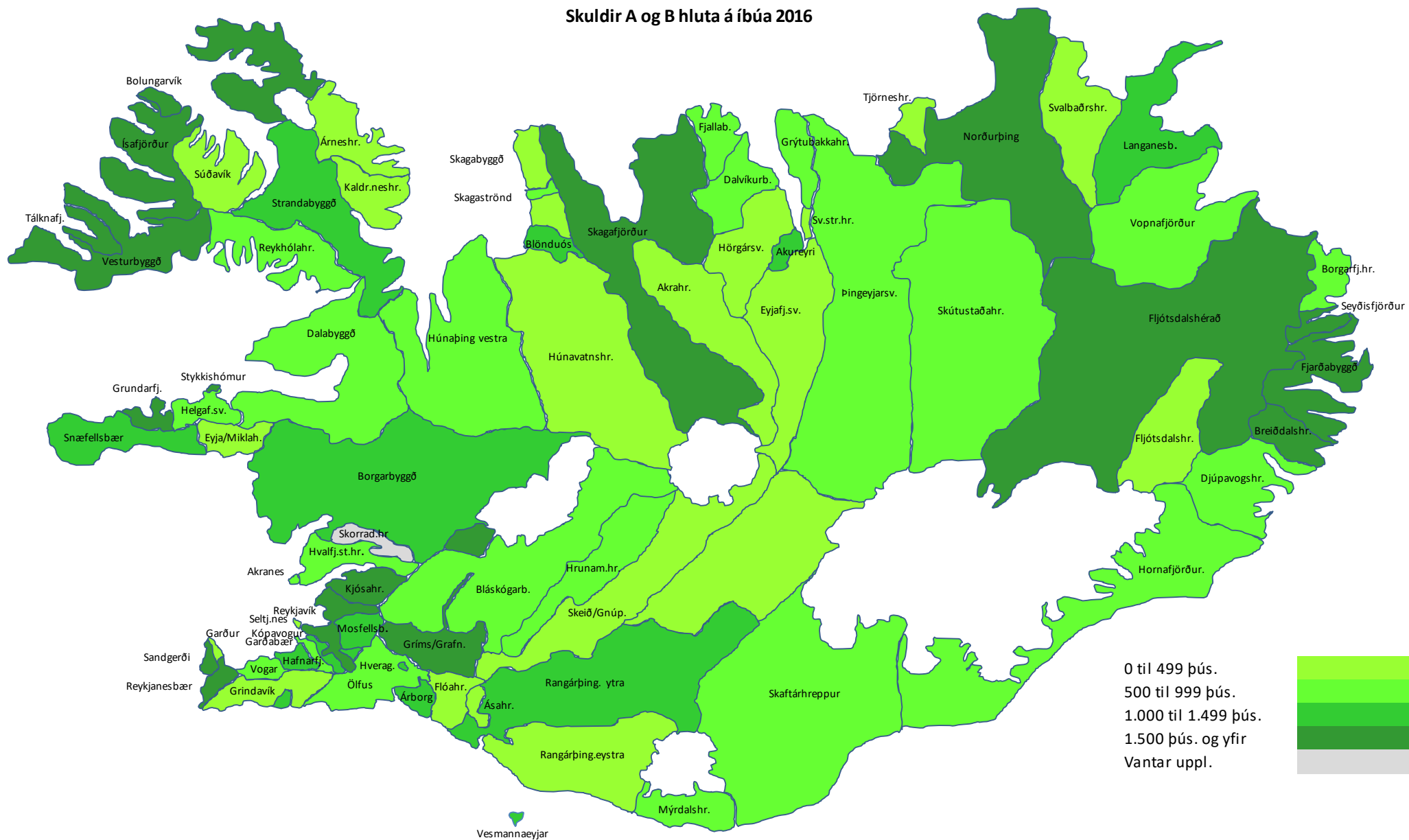
Hér eru heildarskuldir samstæðunnar reiknaðar út í þúsundum króna á hvern íbúa. Umfang B-hluta fyrirtækja er mjög misjafnt milli sveitarfélaga. Umfang þeirra er tiltölulega lítið hjá mörgum sveitarfélaganna en aftur á móti mjög umfangsmikið annarsstaðar. Þessi staða hefur áhrif á skuldastöðu samstæðunnar. Engu að síður eru þessar upplýsingar fróðlegar þegar skuldastaða sveitarfélagsins er metin í heild sinni.

Reykjavíkurborg	2.357	Akrahreppur	81
Kópavogsbær	1.248	Akureyrarkaupstaður	1.293
Seltjarnarneskaupstaður	414	Norðurþing	2.389
Garðabær	725	Fjallabyggð	932
Hafnarfjarðarkaupstaður	1.364	Dalvíkurbyggð	791
Mosfellsbær	1.148	Eyjafrjáarsveit	261
Kjósarhreppur	1.853	Hörgársveit	414
Reykjanesbær	2.724	Svalbárðsstrandarhreppur	138
Grindavíkurbær	480	Grýtubakkahreppur	806
Sandgerðisbær	2.039	Skútustaðahreppur	589
Sveitarfélagið Garður	386	Tjörneshreppur	104
Sveitarfélagið Vogar	711	Þingeyjarsveit	655
Akraneskaupstaður	853	Svalbárðshreppur	307
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	1.462
Hvalfjarðarsveit	548	Seyðisfjarðarkaupstaður	1.784
Borgarbyggð	1.271	Fjarðabyggð	1.897
Grundarfjarðarbær	1.611	Vopnafjarðahreppur	990
Helgafellssveit	880	Fljótaldshreppur	304
Stykkishólmurbær	1.571	Borgarfjarðahreppur	746
Eyja- og Miklaholtshreppur	130	Breiðdalshreppur	1.689
Snæfellsbær	1.015	Djúpavogshreppur	986
Dalabyggð	733	Fljótaldshérað	2.382
Bolungarvíkurkaupstaður	1.773	Sveitarfélagið Hornafjörður	568
Ísafjarðarbær	1.795	Vestmannaeyjabær	1.155
Reykholahreppur	658	Sveitarfélagið Árborg	1.282
Tálknafjarðahreppur	1.553	Mýrdalshreppur	744
Vesturbyggð	1.521	Skaftárhreppur	535
Súðavíkurhreppur	432	Ásahreppur	174
Árneshreppur	331	Rangárþing eystra	407
Kaldrananeshreppur	197	Rangárþing ytra	1.076
Strandabyggð	1.116	Hrunamannahreppur	972
Sveitarfélagið Skagafjörður	1.550	Hveragerðisbær	1.117
Húnaþing vestra	637	Sveitarfélagið Ölfus	973
Blönduósibær	1.429	Grímsnes- og Grafningshr.	2.217
Sveitarfélagið Skagaströnd	959	Skeiða- og Gnúpverjahr.	262
Skagabyggð	258	Bláskógabyggð	573
Húnavatnshreppur	471	Flóahreppur	204

* Upplýsingar bárust ekki

Skuldir A og B hluta á íbúa 2016

0 til 499 þús.
 500 til 999 þús.
 1.000 til 1.499 þús.
 1.500 þús. og yfir
 Vantar uppl.

1.5 Veltufé frá rekstri í hlutfalli við tekjur A hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Veltufé frá rekstri er það sem eftir stendur þegar búið er að greiða alla reikninga sem tengjast daglegum rekstri að undanskildum fjárfestingum og afborgunum lána. Þegar veltufé frá rekstri er reiknað út er búið að bakfæra allar reiknaðar stærðir s.s. afskriftir og breytingar á lífeyrisskuldbindingum. Því hærra hlutfall sem veltufé frá rekstri er af heildartekjum því auðveldara á sveitarfélagið með að standa undir skuldbindingum sínum.

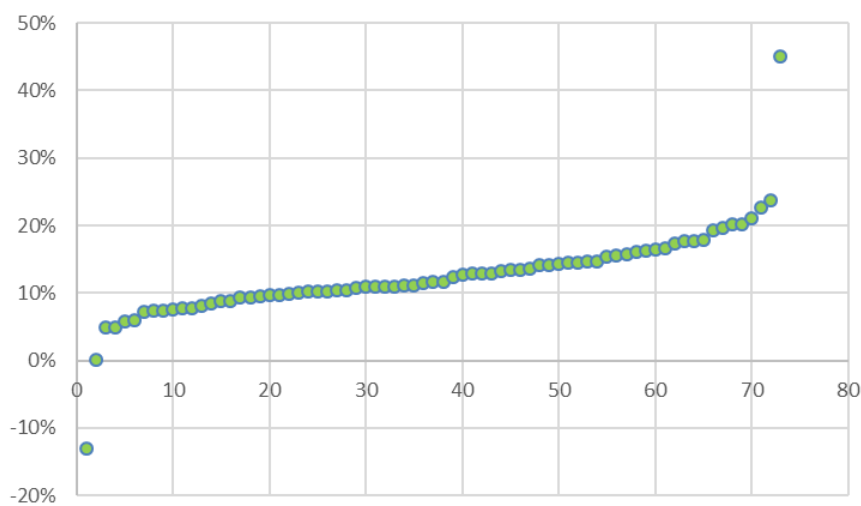
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Veltufé frá rekstri er ein mikilvægasta niðurstaðan í ársreikningum sveitarfélaga. Veltufé frá rekstri er það fjármagn sem sveitarfélagið hefur aflögu til að greiða afborganir af lánum og til að leggja í nýfjárfestingar. Veltufé frá rekstri er marktækari kennitala en handbært fé frá rekstri. Það er sökum þess að handbært fé frá rekstri hækkar ef tekin eru lán eða eignir seldar. Því hærra hlutfall sem veltuféð er af heildartekjum því betur er það í stakk búið til að standa við skuldbindingar sínar. Skuldsetning segir ekki allt um fjárhagslegan stöðugleika sveitarfélagsins heldur skiptir mestu máli hve auðvelt sveitarfélagið á með að standa undir skuldbindingum sínum. Eðlilegt er að hvert sveitarfélag setji sér ákveðið markmið um hvert veltufé frá rekstri sem hlutfall af heildartekjum skuli vera í sambandi við afgreiðslu áætlunar um fjárheimildir fyrir næsta ár.

Myndræn framsetning

Veltufé frá rekstri sem hlutfall af heildartekjum hefur farið vaxandi á seinni árum. Sveitarstjórnir leggja æ ríkari áherslu á þessa kennitölu þegar tekur eru ákvarðanir um endanlega gerð fjárhagsáætlunar fyrir næsta. Eins og sést er mikill munur milli einstakra sveitarfélaga hvað þessa kennitölu varðar. Hjá nokkrum þeirra er kennitalan neikvæð sem þýðir að það er ekkert eftir til að greiða afborganir lána eða til að fjármagna fjárfestingar.

Reykjavíkurborg	11%	Akrahreppur	11%
Kópavogsbær	10%	Akureyrarkaupstaður	9%
Seltjarnarneskaupstaður	8%	Norðurþing	13%
Garðabær	20%	Fjallabyggð	16%
Hafnarfjarðarkaupstaður	13%	Dalvíkurbyggð	13%
Mosfellsbær	10%	Eyjafráarsveit	11%
Kjósarhreppur	16%	Hörgársveit	10%
Reykjanesbær	18%	Svalbærsstrandarhreppur	11%
Grindavíkurbær	19%	Grýtubakkahreppur	9%
Sandgerðisbær	10%	Skútustaðahreppur	15%
Sveitarfélagið Garður	13%	Tjörneshreppur	45%
Sveitarfélagið Vogar	10%	Þingeyjarsveit	8%
Akraneskaupstaður	16%	Svalbærshreppur	16%
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	14%
Hvalfjarðarsveit	7%	Seyðisfjarðarkaupstaður	11%
Borgarbyggð	14%	Fjarðabyggð	10%
Grundarfjarðarbær	9%	Vopnafjarðarhreppur	13%
Helgafellssveit	20%	Fljótshreppur	24%
Stykkishólmshreppur	10%	Borgarfjarðarhreppur	17%
Eyja- og Miklaholtshreppur	17%	Breiðdalshreppur	15%
Snæfellsbær	13%	Djúpavogshreppur	5%
Dalabyggð	14%	Fljótshálsbær	14%
Bolungarvíkurkaupstaður	5%	Sveitarfélagið Hornafjörður	21%
Ísafjarðarbær	13%	Vestmannaeyjabær	23%
Reykholahreppur	11%	Sveitarfélagið Árborg	8%
Tálknafjarðarhreppur	-13%	Mýrdalshreppur	18%
Vesturbyggð	8%	Skaftárhreppur	18%
Súðavíkurhreppur	12%	Ásahreppur	6%
Árneshreppur	0%	Rangárþing eystra	12%
Kaldrananeshreppur	20%	Rangárþing ytra	16%
Strandabyggð	6%	Hrunamannahreppur	9%
Sveitarfélagið Skagafjörður	7%	Hveragerðisbær	10%
Húnaþing vestra	14%	Sveitarfélagið Ölfus	15%
Blönduósibær	9%	Grímsnes- og Grafingshr.	11%
Sveitarfélagið Skagaströnd	9%	Skeiða- og Gnúpverjahr.	10%
Skagabyggð	15%	Bláskógabyggð	11%
Húnavatnshreppur	7%	Flóahreppur	12%
		* Upplýsingar bárust ekki	

1.6 Langtímaskuldir í hlutfalli við veltufé frá rekstri A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Hlutfall langtímaskulda og veltufjár frá rekstri skiptir miklu máli varðandi það hve sveitarfélagið á auðvelt með að standa undir skuldbindingum sínum. Sveitarfélag sem skuldar lítið á hvern íbúa getur átt í erfiðleikum með að greiða afborganir lána ef veltufé frá rekstri er lítið sem ekkert. Með því að deila veltufé frá rekstri upp í langtímaskuldir fæst hugmynd um hve mörg ár það tekur að óbreyttu að greiða niður allar langtímaskuldir.

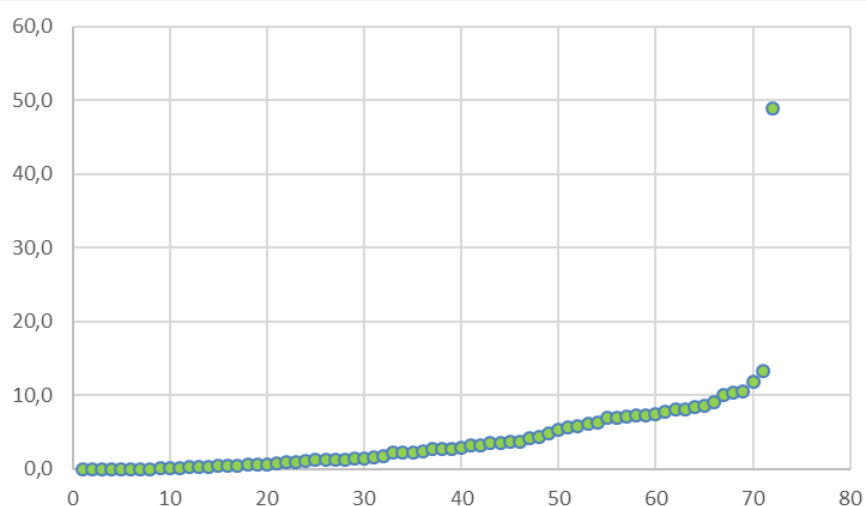
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Ákveðið samhengi verður að vera á milli skuldsetningar og getu þess sem lánið tekur til að standa við skuldbindingar sínar. Því meiri sem skuldsetning er því meiri afgangur verður að vera af almennum rekstri til að greiða afborganir lána. Sveitarfélag sem er mjög skuldsett er einnig viðkvæmara fyrir sveiflum í afkomunni. Því þýðir ekki að miða getu til lántöku við það sem mögulegt er í allra bestu árum heldur verður að taka tillit til þeirra sveiflna sem geta átt sér stað í rekstri sveitarfélaga eins og í öllum öðru rekstri. Sveitarfélögin hafa þá sérstöðu að það verður ekki svo auðveldlega dregið saman í almennum rekstri þeirra, ef afkoman versnar, því stærstur hluti af starfsemi þeirra er lögbundinn.

Myndræn framsetning

Mikill munur er milli sveitarfélaga hvað þessa kennitölu varðar. Um helmingur sveitarfélaganna væri fimm ár og skemur að greiða upp allar langtímaskuldir sveitarfélagsins ef öllu veltufé frá rekstri væri ráðstafað til þess. Hjá öðrum tæki það mun lengri tíma. Það er vitaskuld miklu frekar huglægur möguleiki en raunhæfur en engu að síður gefur niðurstaðan ákveðnar upplýsingar um hve auðvelt er að greiða niður langtímaskuldir.

Reykjavíkurborg	3,7	Akrahreppur	0,0
Kópavogsbær	9,1	Akureyrarkaupstaður	7,2
Seltjarnarneskaupstaður	0,2	Norðurþing	4,8
Garðabær	2,3	Fjallabyggð	0,7
Hafnarfjarðarkaupstaður	7,0	Dalvíkurbyggð	1,2
Mosfellsbær	7,7	Eyjafjarðarsveit	0,8
Kjósarhreppur	1,4	Hörgársveit	2,7
Reykjanesbær	7,1	Svalbarðsstrandarhreppur	0,0
Grindavíkurbær	1,0	Grýtubakkahreppur	1,2
Sandgerðisbær	10,1	Skútustaðahreppur	0,6
Sveitarfélagið Garður	0,7	Tjörneshreppur	0,2
Sveitarfélagið Vogar	5,6	Þingeyjarsveit	2,8
Akraneskaupstaður	1,3	Svalbarðshreppur	0,5
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	5,3
Hvalfjarðarsveit	4,3	Seyðisfjarðarkaupstaður	2,7
Borgarbyggð	2,6	Fjarðabyggð	6,9
Grundarfjarðarbær	10,3	Vopnafjarðarhreppur	1,4
Helgafellssveit	3,2	Fljótsdalshreppur	0,0
Stykkishólmurbær	6,3	Borgarfjarðarhreppur	0,0
Eyja- og Miklaholtshreppur	0,0	Breiðdalshreppur	4,2
Snæfellsbær	2,2	Djúpavogshreppur	10,5
Dalabyggð	2,3	Fljótsdalshérað	8,1
Bolungarvíkurkaupstaður	13,3	Sveitarfélagið Hornafjörður	0,5
Ísafjarðarbær	3,5	Vestmannaeyjabær	0,2
Reykholahreppur	1,3	Sveitarfélagið Árborg	11,7
Tálknafjarðarhreppur		Mýrdalshreppur	2,2
Vesturbyggð	7,4	Skaftárhreppur	1,8
Súðavíkurhreppur	1,0	Ásahreppur	0,0
Árneshreppur	48,9	Rangárþing eystra	1,0
Kaldraneshreppur	0,3	Rangárþing ytra	3,5
Strandabyggð	8,4	Hrunamannahreppur	5,8
Sveitarfélagið Skagafjörður	8,1	Hveragerðisbær	7,3
Húnaþing vestra	0,5	Sveitarfélagið Ölfus	3,7
Blönduósibær	6,1	Grímsnes- og Grafningshreppur	8,6
Sveitarfélagið Skagaströnd	0,0	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	0,2
Skagabyggð	0,0	Bláskógabyggð	3,1
Húnavatnshreppur	1,6	Flóahreppur	0,1
~ veltufé frá rekstri neikvætt		* Upplýsingar bárust ekki	

1.7 Veltufjárhlutfall A-hluti

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Veltufjármunir eru þær eignir sem reiknað er með að hægt sé að breyta í lausafé á skömmum tíma eða innan eins árs. Skammtímaskuldir eru þær skuldir sem þarf að greiða innan eins árs. Hlutfallið milli veltufjármuna og skammtímaskulda segir því mikið til um hvernig lausafjárstaðan er á árinu. Ef vel á að vera þarf þetta hlutfall að vera 1,0 eða hærra.

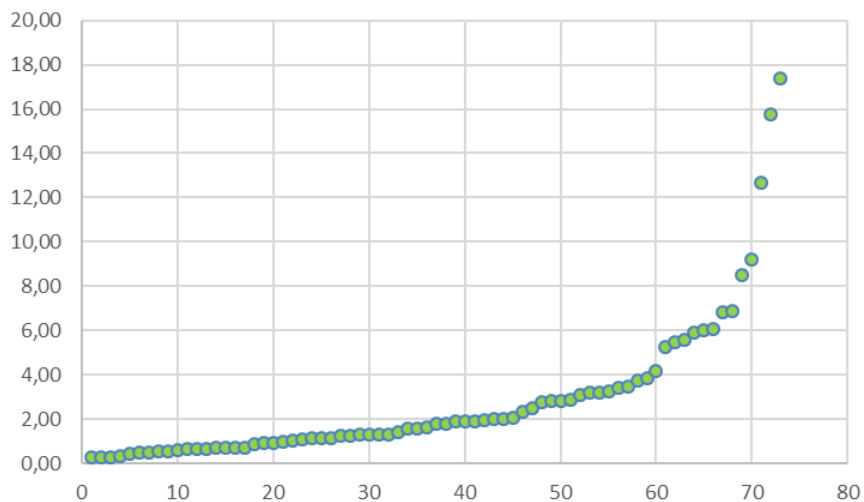
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Veltufjárhlutfallið er eitt af því sem þörf er að hafa glögga gát á við fjármálastjórn sveitarfélaga. Ef veltufjárhlutfallið er langt undir 1,0 þá þýðir það að lausafjárstaðan er þröng og líkur á að erfiðlega gangi að greiða alla reikninga á tilskildum tíma. Verði dráttur á greiðslu reikninga þá hefur það í för með sér að dráttarvextir fara að telja. Það þýðir aukinn vaxtakostnað og óþarfa útgjöld. Þeir fjármunir sem falla til vegna dráttarvaxta nýtast ekki íbúum samfélagsins til almennrar þjónustu. Því skiptir miklu máli að setja það markmið við gerð fjárhagsáætlana og við almenna fjármálastjórnun að veltufjárhlutfallið verði ekki lægra en 1,0. Það má meðal annars gera með því að leggja áherslu á almennan sparnað, greiða upp skuldir eða breyta skammtímalánum í langtímalán.

Myndræn framsetning

Yfirleitt er niðurstaða þessarar kennitölu góð hjá sveitarfélögum. Hjá tæplega þriðjungi þeirra er kennitalan undir 1,0. Hjá hinum er lausafjárstaðan góð og lausafjármunir mun hærri en lausaskuldir. Það gerir alla fjármálaumsýslu auðveldari og minnkar líkur á að greiðslur reikninga dragist.

Reykjavíkurborg	1,57	Akrahreppur	8,50
Kópavogsbær	0,67	Akureyrarkaupstaður	1,11
Seltjarnarneskaupstaður	3,74	Norðurþing	0,85
Garðabær	1,23	Fjallabyggð	1,29
Hafnarfjarðarkaupstaður	0,68	Dalvíkurbyggð	0,90
Mosfellsbær	0,57	Eyja- og Miklaholtshreppur	2,75
Kjósarhreppur	3,21	Hörgársveit	1,41
Reykjanesbær	1,28	Svalbarðsstrandarhreppur	3,10
Grindavíkurbær	6,80	Grýtubakkahreppur	3,24
Sandgerðisbær	2,00	Skútustaðahreppur	1,92
Sveitarfélagið Garður	2,81	Tjörneshreppur	17,40
Sveitarfélagið Vogar	1,31	Þingeyjarsveit	0,64
Akraneskaupstaður	1,79	Svalbarðshreppur	5,56
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	0,45
Hvalfjarðarsveit	0,49	Seyðisfjarðarkaupstaður	1,78
Borgarbyggð	1,58	Fjarðabyggð	0,29
Grundarfjarðarbær	0,62	Vopnafjarðahreppur	0,67
Helgafellssveit	2,82	Fljótshreppur	12,66
Stykkishólmur	1,26	Borgarfjarðahreppur	5,24
Eyja- og Miklaholtshreppur	9,19	Breiðdalshreppur	0,35
Snæfellsbær	1,15	Djúpavogshreppur	0,27
Dalabyggð	2,03	Fljótshérað	0,29
Bolungarvíkurkaupstaður	0,73	Sveitarfélagið Hornafjörður	2,01
Ísafjarðarbær	0,97	Vestmannaeyjabær	4,15
Reykholahreppur	3,18	Sveitarfélagið Árborg	0,69
Tálknafjarðahreppur	0,72	Mýrdalshreppur	2,31
Vesturbyggð	1,07	Skaftárhreppur	3,49
Súðavíkurhreppur	6,88	Ásahreppur	1,89
Árneshreppur	3,42	Rangárþing eystra	2,89
Kaldrananeshreppur	6,06	Rangárþing ytra	1,13
Strandabyggð	1,61	Hrunamannahreppur	1,87
Sveitarfélagið Skagafjörður	0,49	Hveragerðisbær	0,55
Húnaþing vestra	5,48	Sveitarfélagið Ölfus	1,31
Blönduósibær	1,05	Grímsnes- og Grafningshreppur	6,03
Sveitarfélagið Skagaströnd	5,88	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	0,91
Skagabyggð	15,77	Bláskógabyggð	1,96
Húnavatnshreppur	2,48	Flóahreppur	3,83

* Upplýsingar bárust ekki

1.8 Laun, launatengd gjöld og breyting lífeyrisskuldbindinga í hlutfalli við tekjur A hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Laun og launatengdur kostnaður eru um helmingur af rekstrarkostnaði sveitarfélaganna að jafnaði. Því er mikilvægt fyrir hvert og eitt sveitarfélag að hafa yfirlit um stöðu sína hvað launakostnaðinn varðar því miklu varðar fyrir afkomu og rekstur þeirra að hann sé innan eðlilegra marka. Með samanburði milli sveitarfélaga af áþekkri stærð er hægt að fá hugmynd um stöðuna. Ef einhverju munnar sem máli skiptir er hægt að fá nánari upplýsingar með vönduðum samanburði.

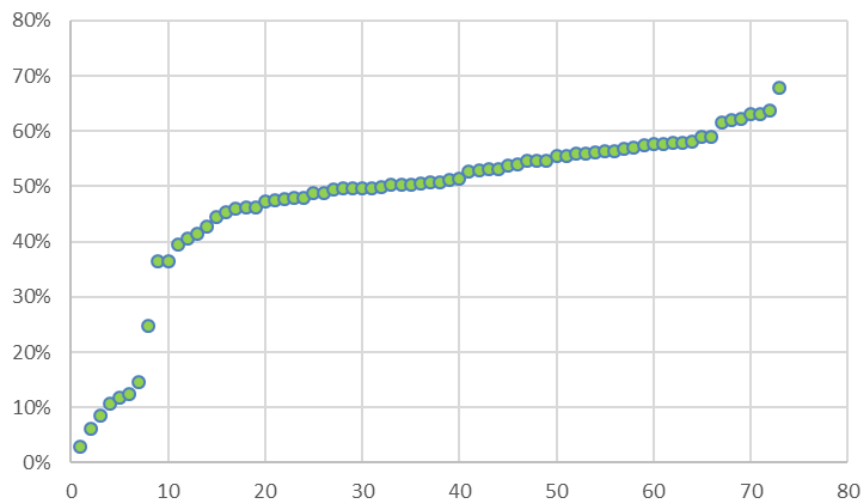
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Heildarlaunakostnaður hvers sveitarfélags samanstendur af margfeldi magns og verðs. Magnið er það starfsfólk sem starfar hjá hverju sveitarfélagi og vinnutími þess en verðið eru þeir kjarasamningar sem samið er um í kjarasamningum milli sambands sveitarfélaga og viðkomandi stéttarféлага. Hvert einstakt sveitarfélag getur því ekki haft áhrif á niðurstöður kjarasamninga. Starfsmannamál og skipulag vinnutíma er aftur á móti á ábyrgð þeirra. Því er mikilvægt fyrir sveitarfélögin að hafa möguleika á hlutfallslegum samanburði sín á milli hvað launakostnaðinn varðar til að geta lagt mat á hvernig staðan er hjá hverju og einu miðað við önnur af álíka stærð. Ef eitthvert þeirra virðist skera sig úr í samanburðinum þá er nauðsynlegt að kanna í hverju munurinn liggur og grípa til aðgerða ef ástæða þykir til.

Myndræn framsetning

Allmikill munur er á milli sveitarfélaga hvað þessa kennitölu varðar. Þar sem hún er mjög lág þá er mjög líklegt að ákveðin verkefni séu framkvæmd á formi byggðasamlaga eða þjónustan keypt af nágrennasveitarfélagi. Í slíkum tilvikum er launakostnaður ekki sérstaklega tilgreindur í greiðslum til þess sem þjónustuna veitir heldur fellur greiðsla fyrir hana undir almennan rekstrarkostnað.

Reykjavíkurborg	56%	Akrahreppur	6%
Kópavogsbær	58%	Akureyrarkaupstaður	64%
Seltjarnarneskaupstaður	62%	Norðurþing	63%
Garðabær	46%	Fjallabyggð	58%
Hafnarfjarðarkaupstaður	57%	Dalvíkurbyggð	59%
Mosfellsbær	49%	Eyjafjarðarsveit	49%
Kjósarhreppur	15%	Hörgársveit	46%
Reykjanesbær	50%	Svalbarðsstrandarhreppur	51%
Grindavíkurbær	53%	Grýtubakkahreppur	57%
Sandgerðisbær	48%	Skútustaðahreppur	47%
Sveitarfélagið Garður	44%	Tjörneshreppur	13%
Sveitarfélagið Vogar	59%	Þingeyjarsveit	54%
Akraneskaupstaður	68%	Svalbarðshreppur	3%
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	50%
Hvalfjarðarsveit	56%	Seyðisfjarðarkaupstaður	56%
Borgarbyggð	53%	Fjarðabyggð	62%
Grundarfjarðarbær	55%	Vopnafjarðarhreppur	57%
Helgafellssveit	11%	Fljótalshreppur	12%
Stykkishólmubær	56%	Borgarfjarðarhreppur	50%
Eyja- og Miklaholtshreppur	50%	Breiðdalshreppur	51%
Snæfellsbær	53%	Djúpavogshreppur	58%
Dalabyggð	51%	Fljótalsshérað	53%
Bolungarvíkurkaupstaður	56%	Sveitarfélagið Hornafjörður	50%
Ísafjarðarbær	58%	Vestmannaeyjabær	58%
Reykholahreppur	49%	Sveitarfélagið Árborg	62%
Tálknafjarðarhreppur	25%	Mýrdalshreppur	48%
Vesturbyggð	55%	Skaftárhreppur	41%
Súðavíkurhreppur	46%	Ásahreppur	36%
Árneshreppur	56%	Rangárþing eystra	50%
Kaldraneshreppur	48%	Rangárþing ytra	45%
Strandabyggð	55%	Hrunamannahreppur	50%
Sveitarfélagið Skagafjörður	63%	Hveragerðisbær	55%
Húnaþing vestra	50%	Sveitarfélagið Ölfus	50%
Blönduósibær	51%	Grímsnes- og Grafningshr.	41%
Sveitarfélagið Skagaströnd	54%	Skeiða- og Gnúpverjahr.	36%
Skagabyggð	9%	Bláskógabyggð	43%
Húnavatnshreppur	40%	Flóahreppur	48%
		* Upplýsingar bárust ekki	

1.9 Jöfnunarsjóður í hlutfalli við tekjur A-hluta

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Jöfnunarsjóður sveitarfélaga hefur það hlutverk að jafna aðstæður sveitarfélaga þannig að öll sveitarfélög landsins hafi möguleika á að standa undir skyldum sínum hvað varðar þjónustu við íbúana. Hann greiðir því tekjujöfnunarframlög og útgjaldajöfnunarframlög til sveitarfélaganna samkvæmt ákveðnum reglum. Sveitarfélögin hafa mismikla þörf fyrir framlög úr jöfnunarsjóðnum og fá því hlutfallslega mjög mismunandi há framlög greidd úr honum á hvern íbúa.

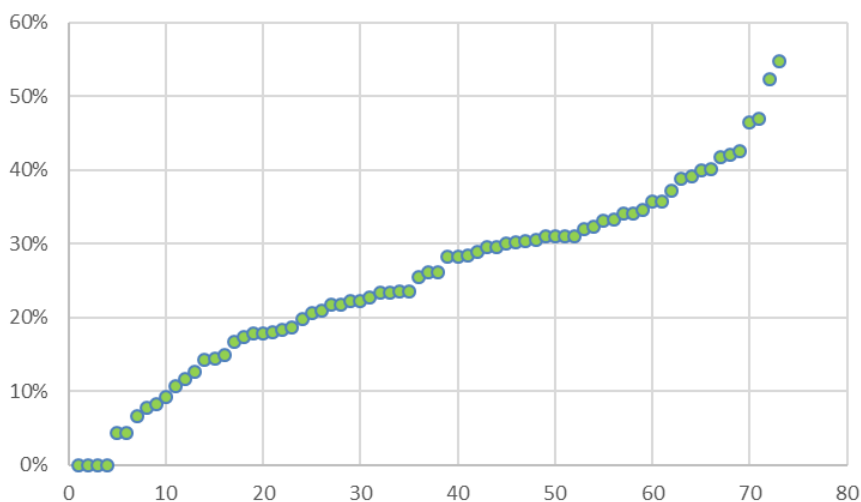
Talnaefni

Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Greiðslur úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga byggjast á kerfi sem er frekar margbrotið. Fyrir utan útgjaldajöfnunarframlag og tekjujöfnunarframlag, sem áður er getið fá sveitarfélögin framlög úr sjóðnum sem flokkast frekar undir millifærslur frá ríki til sveitarfélaga en bein jöfnunarframlög. Þar má nefna grunnskólaframlag sem byggist á ýmsum breytum í rekstri grunnskólans og hefur að markmiði að öll sveitarfélög landsins fái nægjanlegt fjármagn til reksturs grunnskólans. Einnig má nefna framlög vegna málefna fatlaðs fólks sem bæði rennur til einstakra sveitarfélaga og eins til einstakra þjónustusvæða. Greiðslur frá ríki til sveitarfélaga vegna húsaleigubóta renna einnig í gegnum jöfnunarsjóðinn svo og greiðslur frá ríki til sveitarfélaga vegna breytinga á álagningu fasteignaskatts sem kom til um aldamótin.

Myndræn framsetning

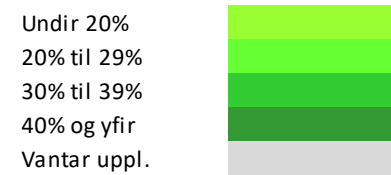
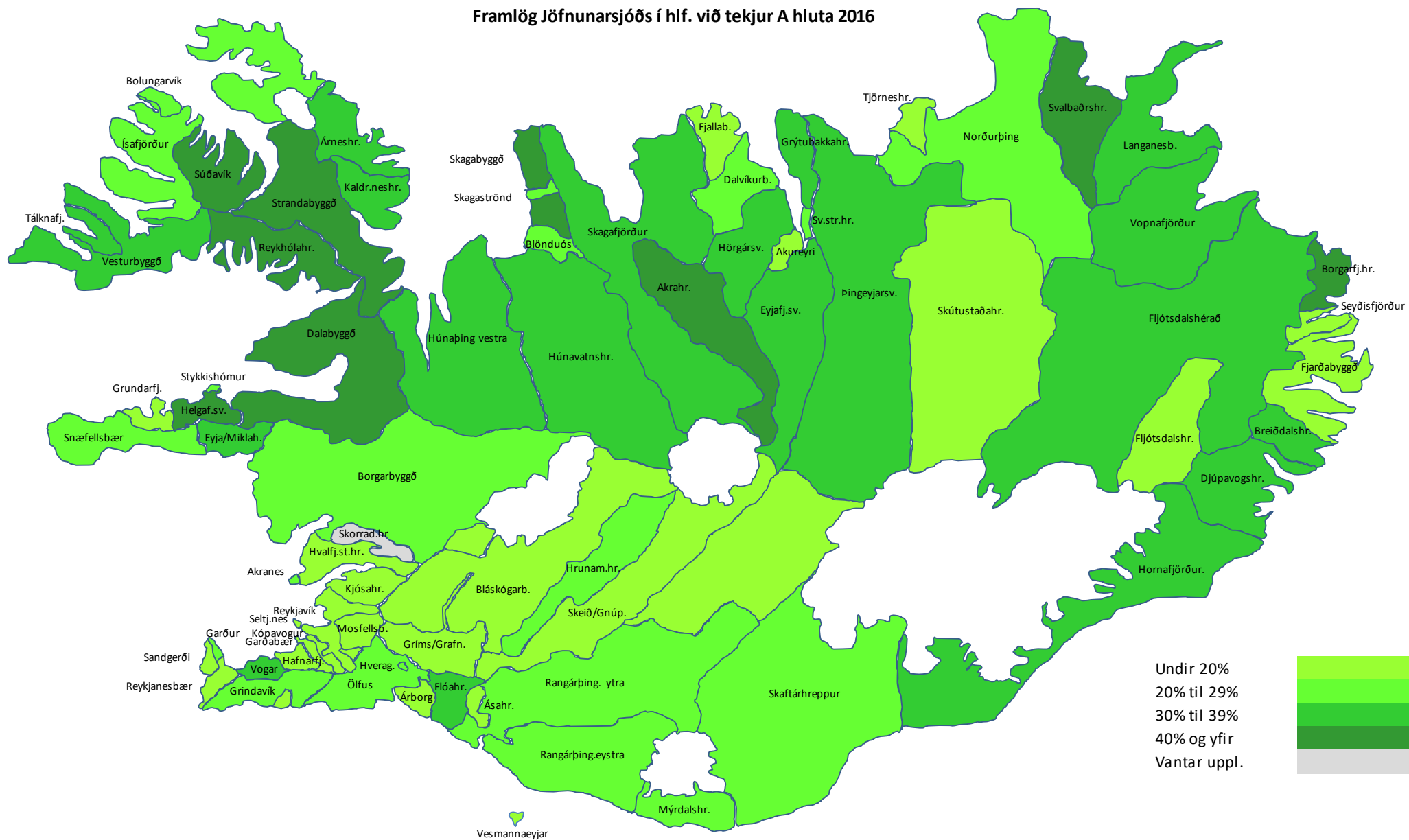
Greiðslur úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga vega misþungt í rekstri þeirra. Það er eðli máls samkvæmt því greiðslur úr honum eiga að mæta ákveðnum mismun í aðstæðum sveitarfélaganna. Hjá langflestum vega greiðslur úr jöfnunarsjóði á bilinu 20-40% af heildartekjum. Í heildina tekið eru greiðslur úr jöfnunarsjóði um 13% af heildartekjum sveitarfélaganna.

Reykjavíkurborg	7%	Akrahreppur	55%
Kópavogsbær	4%	Akureyrarkaupstaður	17%
Seltjarnarneskaupstaður	4%	Norðurþing	22%
Garðabær	8%	Fjallabyggð	19%
Hafnarfjarðarkaupstaður	9%	Dalvíkurbyggð	28%
Mosfellsbær	17%	Eyjafjarðarsveit	32%
Kjósarhreppur	8%	Hörgársveit	31%
Reykjanesbær	18%	Svalbarðsstrandarhreppur	22%
Grindavíkurbær	24%	Grýtubakkahreppur	31%
Sandgerðisbær	11%	Skútustaðahreppur	14%
Sveitarfélagið Garður	29%	Tjörneshreppur	18%
Sveitarfélagið Vogar	34%	Þingeyjarsveit	30%
Akraneskaupstaður	21%	Svalbarðshreppur	40%
Skorradalshreppur		Langanesbyggð	33%
Hvalfjarðarsveit	0%	Seyðisfjarðarkaupstaður	18%
Borgarbyggð	28%	Fjarðabyggð	13%
Grundarfjarðarbær	20%	Vopnafjarðahreppur	33%
Helgafellssveit	43%	Fljótshreppur	0%
Stykkishólmurbær	22%	Borgarfjarðahreppur	42%
Eyja- og Miklaholtshreppur	35%	Breiðdalshreppur	31%
Snæfellsbær	26%	Djúpavogshreppur	39%
Dalabyggð	42%	Fljótshálsþéttbýli	32%
Bolungarvíkurkaupstaður	25%	Sveitarfélagið Hornafjörður	30%
Ísafjarðarbær	23%	Vestmannaeyjabær	15%
Reykholahreppur	47%	Sveitarfélagið Árborg	18%
Tálknafjarðahreppur	37%	Mýrdalshreppur	26%
Vesturbyggð	31%	Skaftárhreppur	24%
Súðavíkurhreppur	46%	Ásahreppur	0%
Árneshreppur	30%	Rangárþing eystra	29%
Kaldrananeshreppur	36%	Rangárþing ytra	21%
Strandabyggð	40%	Hrunamannahreppur	22%
Sveitarfélagið Skagafjörður	31%	Hveragerðisbær	23%
Húnaþing vestra	39%	Sveitarfélagið Ölfus	23%
Blönduósibær	28%	Grímsnes- og Grafningshreppur	0%
Sveitarfélagið Skagaströnd	30%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	12%
Skagabyggð	52%	Bláskógabyggð	14%
Húnavatnshreppur	34%	Flóahreppur	36%

* Upplýsingar bárust ekki

Framlög Jöfnunarsjóðs í hlíf. við tekjur A hluta 2016

Grunnskóli

2.1 Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi kennara

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi kennara er nokkru minni hér á landi en meðaltal OECD ríkjanna. Þó er kennitalan ólík eftir sveitarfélögum. Algengt er að lítið sé til þessarar lykiltölu þegar fjallað er um skólalagd enda hefur hún nokkur áhrif á rekstrarkostnað vegna grunnskóla. Lykiltalan nær til grunnskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi grunnskóla. Sérskólar eru ekki taldir með.

Talnaefni

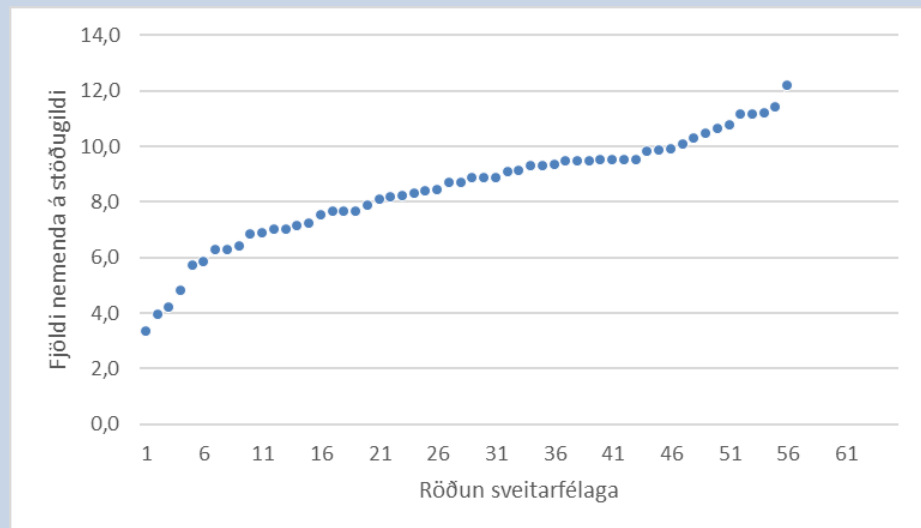
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2016. Starfsfólk við kennslu eru allir kennarar. Stjórnendur og sérkennarar ekki meðtaldir.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velja eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar lítið er til samanburðar á kennitölunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Munur vegna mismunandi þjónustustigs
- Munur á þjónustuþyngd, svo sem vegna sérþarfa barna
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna
- Samsetning starfsfólks og aldursamsetning kennara

Myndræn framsetning

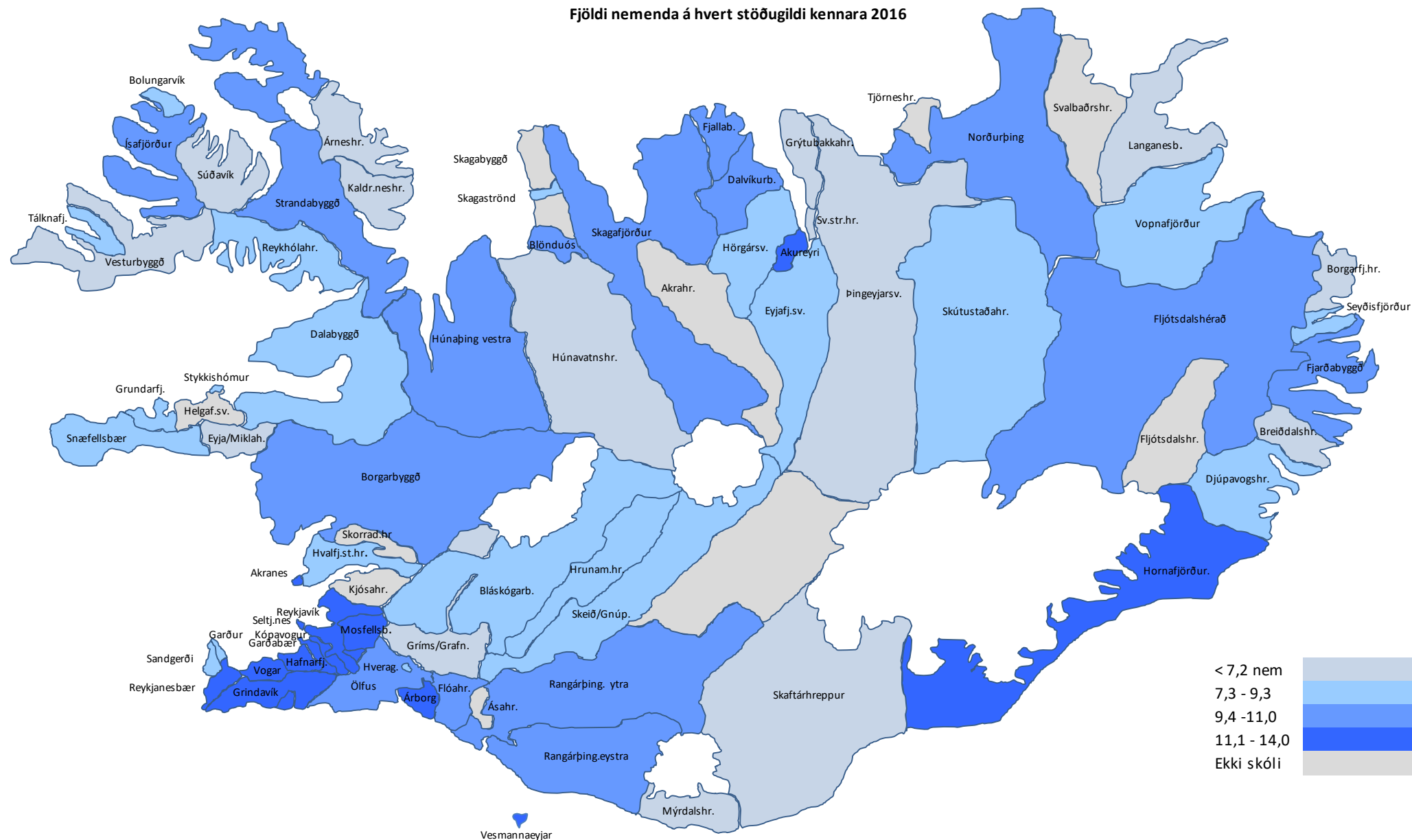

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 12 nemendur á hvert stöðugildi kennara. Lægsta gildi er 3,3 en hæsta er 13,5 nemendur á hvert stöðugildi.

Reykjavíkurborg	13,1	Akureyrarkaupstaður	12,9
Kópavogsbær	13,1	Norðurþing	9,9
Seltjarnarnesbær	12,2	Fjallabyggð	9,5
Garðabær	12,8	Dalvíkurbyggð	10,1
Hafnarfjarðarkaupstaður	13,3	Eyjarfjarðarsveit	8,4
Mosfellsbær	12,8	Hörgársveit	8,7
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	7,1
Reykjanesbær	12,8	Grýtubakkahreppur	6,3
Grindavíkurbær	12,3	Skútustaðahreppur	8,1
Sandgerðisbær	8,7	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	9,1	Þingeyjarsveit	6,8
Sveitarfélagið Vogar	11,2	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	13,5	Langanesbyggð	6,3
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	7,7
Hvalfjarðarsveit	8,2	Fjarðabyggð	9,8
Borgarbyggð	9,5	Vopnafjarðarhreppur	8,2
Grundarfjarðarbær	8,8	Fljótshreppur	*
Helgafellsveit	*	Borgarfjarðarhreppur	3,3
Stykkishólmsbær	8,4	Breiðdalshreppur	4,2
Eyja- og Miklaholtshreppur	4,8	Djúpavogshreppur	7,9
Snæfellsbær	9,3	Fljótshálsbær	10,4
Dalabyggð	9,1	Sveitarfélagið Hornafjörður	11,2
Bolungarvíkurkaupstaður	8,9	Vestmannaeyjabær	11,4
Ísafjarðarbær	10,8	Sveitarfélagið Árborg	11,2
Reykholahreppur	8,3	Mýrdalshreppur	6,4
Tálknafjarðarhreppur	9,3	Skaftárhreppur	7,0
Vesturbyggð	6,9	Ásahreppur	**
Súðavíkurhreppur	5,7	Rangárþing eystra	9,5
Árneshreppur	7,0	Rangárþing ytra	10,6
Kaldrananeshreppur	3,9	Hrunamannahreppur	7,7
Strandabyggð	9,5	Hveragerðisbær	9,3
Sveitarfélagið Skagafjörður	9,5	Sveitarfélagið Ölfus	9,5
Húnaþing vestra	9,5	Grímsnes- og Grafningshreppur	5,8
Blönduósibær	10,3	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	7,7
Sveitarfélagið Skagaströnd	8,9	Bláskógabyggð	7,5
Skagabyggð	*	Flóahreppur	9,9
Húnavatnshreppur	7,2	Vegið landsmeðaltal	12,0
Akrahreppur	*	*Ekki skóli í sveitarfélaginu	

Fjöldi nemenda á hvert stöðugildi kennara 2016

2.2 Hlutfall kennara með kennsluréttindi í grunnskólum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Í lögum um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla nr. 87/2008 er kveðið á um að þeir sem ráðnir eru til starfa við kennslu í grunnskólum skulu hafa öðlast leyfi til þess að nota starfsheitið grunnskólakennari. Í lögum er þó einnig að finna undanþáguákvæði reynist erfitt að ráða kennara með kennsluréttindi. Lykiltalan nær til grunnskóla sveitarfélaga og er miðað við hlutfall grunnskólakennara af þeim er starfa við kennslu.

Talnaefni

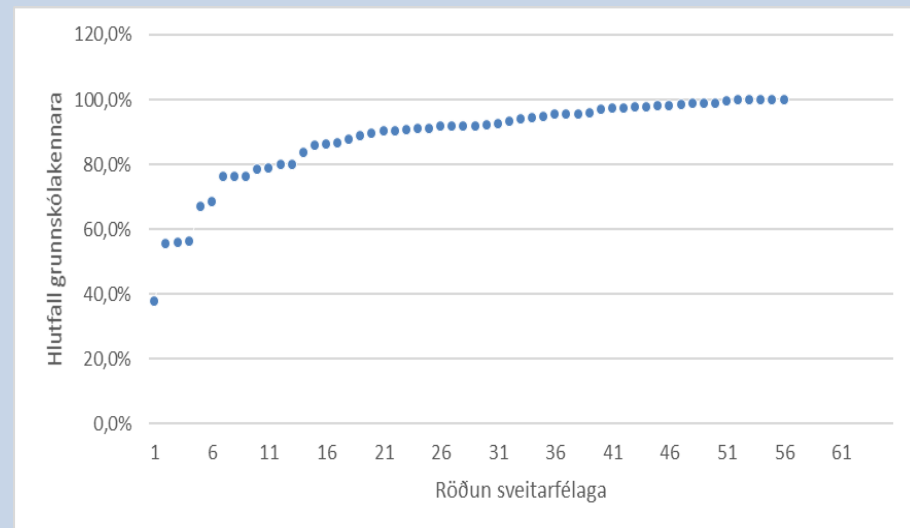
Þessar upplýsingar byggja á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna ársins 2016. Starfsfólk við kennslu eru allir kennarar, stjórnendur og sérkennarar.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velja eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Aðgengi að kennaramenntunarstofnunum
- Sveigjanleiki í starfi fyrir kennara án kennsluréttinda til öflunar kennsluréttinda
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 95%. Þ.e. á landsvísi er 95% starfsfólks í grunnskólum við kennslu grunnskólakennara. Lægsta gildið er 38% í fámennu sveitarfélagi og hæsta gildið er 100% sem 14 sveitarfélög hafa.

Reykjavíkurborg	98,5%	Akureyrarkaupstaður	99,6%
Kópavogsbær	97,4%	Norðurþing	86,2%
Seltjarnarnesbær	95,5%	Fjallabyggð	95,3%
Garðabær	99,8%	Dalvíkurbyggð	94,0%
Hafnarfjarðarkaupstaður	91,5%	Eyjafjarðarsveit	95,7%
Mosfellsbær	95,3%	Hörgársveit	76,1%
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	87,5%
Reykjanesbær	85,8%	Grýtubakkahreppur	94,6%
Grindavíkurbær	90,8%	Skútustaðahreppur	100,0%
Sandgerðisbær	93,1%	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	92,0%	Þingeyjarsveit	98,7%
Sveitarfélagið Vogar	76,2%	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	100,0%	Langanesbyggð	56,1%
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	90,7%
Hvalfjarðarsveit	100,0%	Fjarðabyggð	92,3%
Borgarbyggð	88,9%	Vopnafjarðarhreppur	89,3%
Grundarfjarðarbær	91,7%	Fljótsdalshreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	100,0%
Stykkishólmsbær	97,6%	Breiðdalshreppur	37,8%
Eyja- og Miklaholtshreppur	90,1%	Djúpavogshreppur	55,4%
Snæfellsbær	91,0%	Fljótsdalshérað	97,7%
Dalabyggð	78,3%	Sveitarfélagið Hornafjörður	79,7%
Bolungarvíkurkaupstaður	94,2%	Vestmannaeyjabær	96,8%
Ísafjarðarbær	90,3%	Sveitarfélagið Árborg	100,0%
Reykholahreppur	79,8%	Mýrdalshreppur	76,2%
Tálknafjarðarhreppur	*1	Skaftárhreppur	100,0%
Vesturbyggð	55,8%	Ásahreppur	**
Súðavíkurhreppur	68,4%	Rangárþing eystra	91,7%
Árneshreppur	100,0%	Rangárþing ytra	78,6%
Kaldrananeshreppur	66,7%	Hrunamannahreppur	100,0%
Strandabyggð	100,0%	Hveragerðisbær	97,8%
Sveitarfélagið Skagafjörður	98,2%	Sveitarfélagið Ölfus	98,1%
Húnaþing vestra	100,0%	Grímsnes- og Grafingshreppur	86,6%
Blönduósibær	98,6%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	83,4%
Sveitarfélagið Skagaströnd	91,7%	Bláskógabyggð	97,0%
Skagabyggð	*	Flóaahreppur	100,0%
Húnavatnshreppur	100,0%	Vegið landsmeðaltal	95,2%
Akrahreppur	*	*Ekki skóli í sveitarfélaginu	
** Byggðasamlag		*1 Eingöngu einkarekinn grsk	

2.3 Fjöldi íbúa á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Fjöldi íbúa á hvert stöðugildi starfsfólks við kennslu gefur vísbendingu um umfang þjónustunnar sem veitt er. Talsverður munur er á þessari kennitölu milli sveitarfélaga sem getur átt sér ýmsar skýringar, t.d. í ytri aðstæðum eins og þéttleika byggðar. Miðað er við íbúafjölda skólasvæða, þannig er íbúafjöldi Skagabyggðar lagður saman við íbúafjölda í Sveitarfélaginu Skagaströnd og svo framvegis. Lykiltalan nær bæði til grunnskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi.

Talnaefni

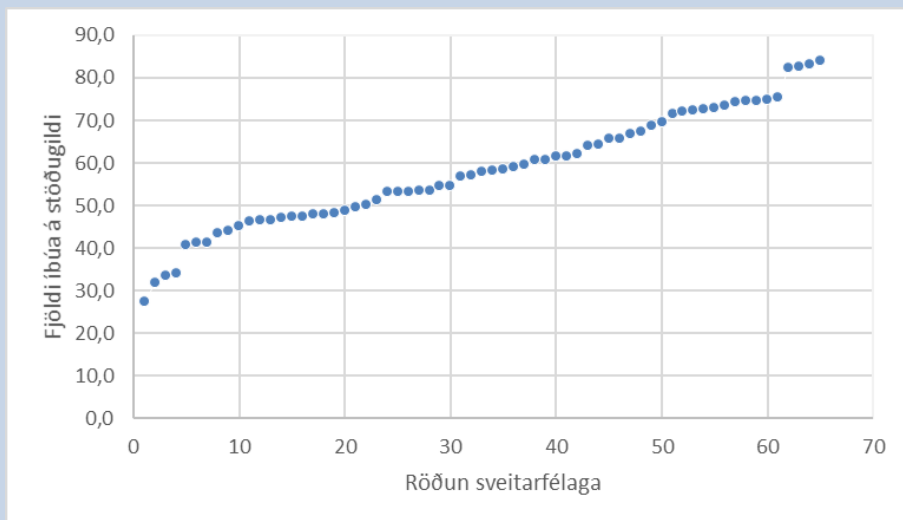
Þessar upplýsingar byggja á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna ársins 2016. Starfsfólk við kennslu eru allir kennarar, stjórnendur og sérkennarar.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölnunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Munur vegna mismunandi þjónustustigs
- Munur á þjónustuþyngd, svo sem vegna sérþarfa barna
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna
- Samsetning starfsfólks og aldursamsetning kennara

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 72 íbúar á hvert stöðugildi en lágsta gildi er 27 en hæsta um 84 íbúar á hvert stöðugildi. Ljóst er að stærri sveitarfélögin hífa upp hið vegna meðaltal.

Reykjavíkurborg	84,1	Akureyrarkaupstaður	71,4
Kópavogsbær	72,9	Norðurþing	75,4
Seltjarnarneskaupstaður	83,2	Fjallabyggð	82,6
Garðabær	65,7	Dalvíkurbyggð	66,8
Hafnarfjarðarkaupstaður	73,4	Eyja- og Eyjarfjarðarsveit	44,1
Mosfellsbær	64,2	Hörgársveit	46,5
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	54,7
Reykjanesbær	69,5	Grýtubakkahreppur	41,3
Grindavíkurbær	67,5	Skútustaðahreppur	74,7
Sandgerðisbær	47,3	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	56,9	Þingeyjarsveit	48,8
Sveitarfélagið Vogar	49,7	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	72,7	Langesbyggð	41,3
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	61,5
Hvalfjarðarsveit	46,6	Fjarðabyggð	57,9
Borgarbyggð	58,5	Vopnafjarðarhreppur	51,4
Grundarfjarðarbær	74,6	Fljótshreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	62,0
Stykkishólmsbær	57,1	Breiðdalshreppur	40,7
Eyja- og Miklaholtshreppur	34,2	Djúpavogshreppur	47,2
Snæfellsbær	50,1	Fljótshérað	59,5
Dalabyggð	53,1	Sveitarfélagið Hornafjörður	68,7
Bolungarvíkurkaupstaður	53,5	Vestmannaeyjabær	82,3
Ísafjarðarbær	72,2	Sveitarfélagið Árborg	58,3
Reykholahreppur	31,8	Mýrdalshreppur	54,6
Tálknafjarðarhreppur	53,6	Skaftárhreppur	65,8
Vesturbyggð	45,2	Ásahreppur	**
Súðavíkurhreppur	43,4	Rangárþing eystra	61,5
Árneshreppur	27,5	Rangárþing ytra	72,0
Kaldraneshreppur	33,5	Hrunamannahreppur	53,3
Strandabyggð	59,0	Hveragerðisbær	60,8
Sveitarfélagið Skagafjörður	60,8	Sveitarfélagið Ölfus	74,7
Húnaþing vestra	63,9	Grímsnes- og Grafningshreppur	48,0
Blönduósibær	53,3	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	74,4
Sveitarfélagið Skagaströnd	46,2	Bláskógabyggð	48,2
Skagabyggð	*	Flóahreppur	48,0
Húnavatnshreppur	47,4	Vegið landsmeðaltal	71,9
Akrahreppur	*	* Ekki rekinn skóli í svf.	

2.4 Rekstrarútgjöld grunnskóla sem hlutfall af skatttekjum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Mjög misjafnt er milli sveitarfélaga hve háu hlutfalli af tekjum er varið til reksturs grunnskóla enda hafa bæði tekjur og kostnaður áhrif á kennitöluna. Átt er við öll útgjöld vegna grunnskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi grunnskóla, sameiginlegan kostnað, vistunar utan skólatíma sem og þann kostnað sem færður er á liðinn „annar grunnskólakostnaður“. Árið 2016 vorðu sveitarfélög þriðjungu skatttekna sinna til reksturs grunnskóla.

Talnaefni

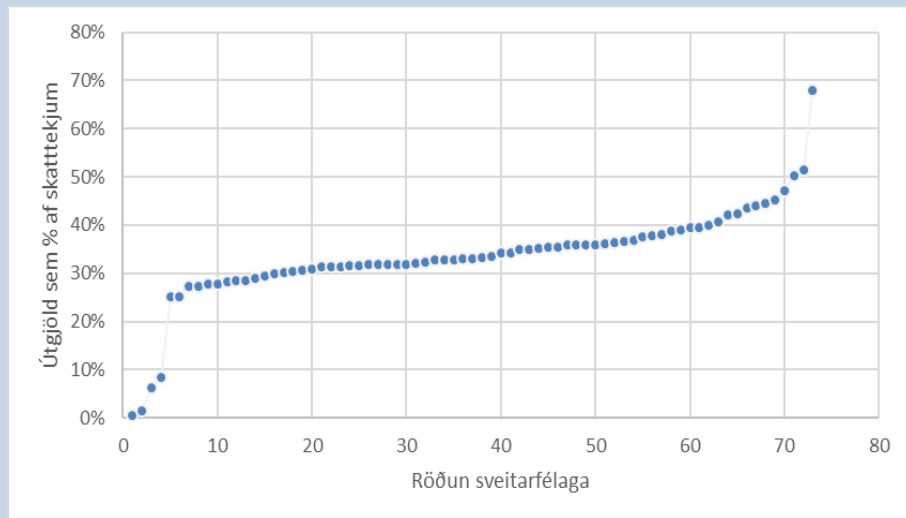
Byggt á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga 2016. Um útgjöld er að ræða, þ.e. búið er að taka tillit til tekna.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Aldurssamsetning íbúa
- Hve háar eru skatttekjur á íbúa
- Stærðarhagkvæmni í rekstri
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig

Myndræn framsetning

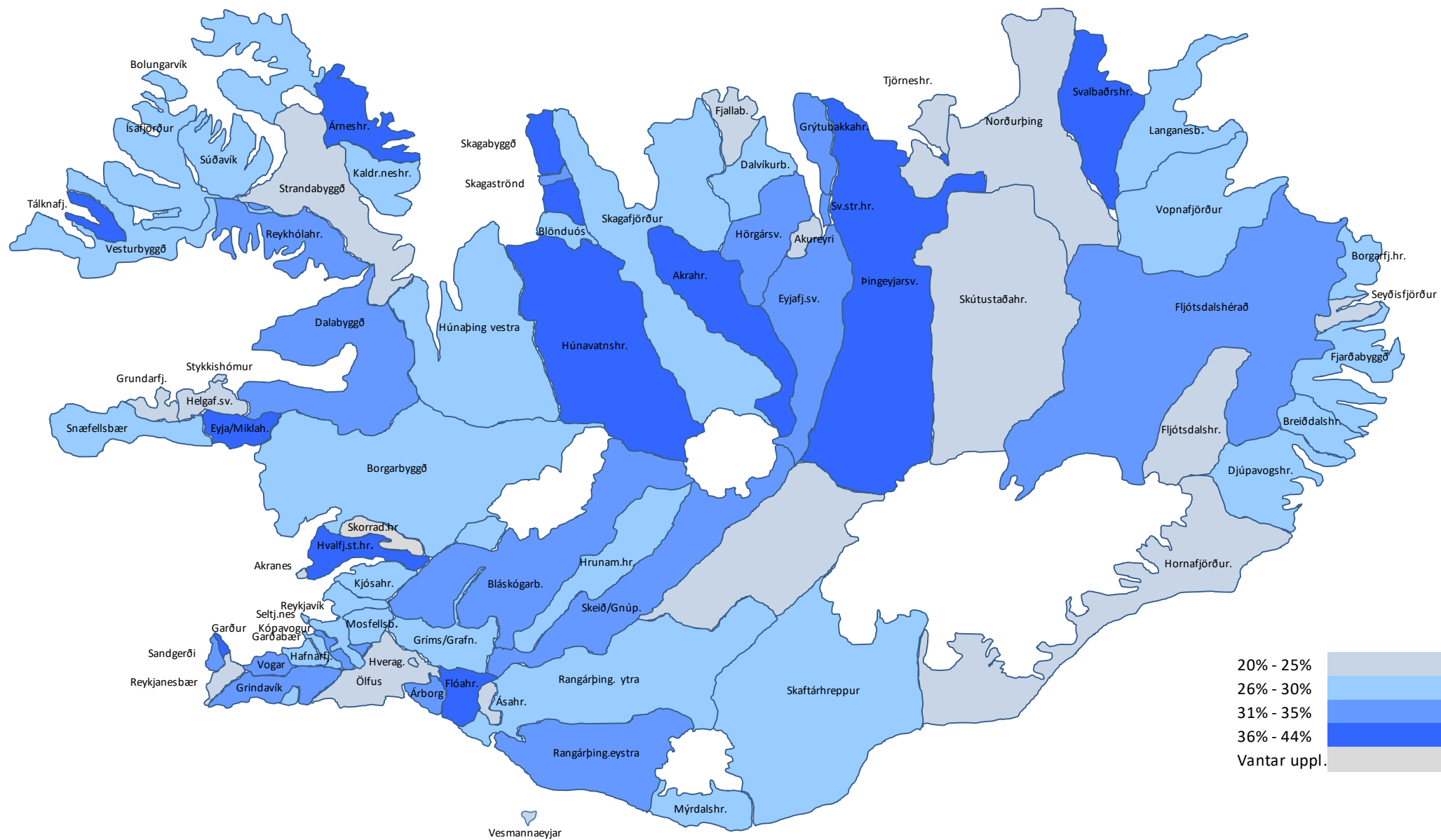

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi kennitölnnar. Vegið landsmeðaltal er um 32% af skatttekjum. Lágsta gildi er um 1% en hæsta um 68% af skatttekjum sveitarfélaga. Rétt er að benda á að í sveitarfélögunum fjórum með lágstu gildin, er ekki rekinn grunnskóli og fá börn á grunnskólaaldri.

Reykjavíkurborg	31%	Akureyrarkaupstaður	29%
Kópavogsbær	36%	Norðurbíng	27%
Seltjarnarneskaupstaður	32%	Fjallabyggð	28%
Garðabær	32%	Dalvíkurbyggð	32%
Hafnarfjarðarkaupstaður	33%	Eyja-fjarðarsveit	40%
Mosfellsbær	32%	Hörgársveit	39%
Kjósarhreppur	31%	Svalbarðsstrandarhreppur	40%
Reykjanesbær	28%	Grýtubakkahreppur	38%
Grindavíkurbær	36%	Skútustaðahreppur	28%
Sandgerðisbær	36%	Tjörneshreppur	6%
Sveitarfélagið Garður	41%	Pingeyjarsveit	44%
Sveitarfélagið Vogar	38%	Svalbarðshreppur	52%
Akraneskaupstaður	29%	Langesbyggð	34%
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	25%
Hvalfjarðarsveit	50%	Fjarðabyggð	35%
Borgarbyggð	34%	Vopnafjarðarhreppur	31%
Grundarfjarðarbær	27%	Fljótsdalshreppur	9%
Helgafellssveit	1%	Borgarfjarðarhreppur	35%
Stykkishólmsbær	30%	Breiðdalshreppur	31%
Eyja- og Miklaholtshreppur	47%	Djúpavogshreppur	34%
Snæfellsbær	33%	Fljótsdalshérað	36%
Dalabyggð	36%	Sveitarfélagið Hornafjörður	25%
Bolungarvíkurkaupstaður	32%	Vestmannaeyjabær	28%
Ísafjarðarbær	32%	Sveitarfélagið Árborg	39%
Reykholahreppur	38%	Mýrdalshreppur	32%
Tálknafjarðarhreppur	42%	Skaftárhreppur	35%
Vesturbyggð	32%	Ásahreppur	2%
Súðavíkurhreppur	33%	Rangárbíng eystra	37%
Árneshreppur	68%	Rangárbíng ytra	33%
Kaldrananeshreppur	33%	Hrunamannahreppur	35%
Strandabyggð	30%	Hveragerðisbær	29%
Sveitarfélagið Skagafjörður	33%	Sveitarfélagið Ólfus	30%
Húnaþing vestra	35%	Grímsnes- og Grafningshreppur	32%
Blönduósibær	31%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	37%
Sveitarfélagið Skagaströnd	36%	Bláskógabyggð	39%
Skagabyggð	42%	Flóahreppur	45%
Húnavatnshreppur	44%	Vegið landsmeðaltal	32%
Akrahreppur	45%	* Vantar upplýsingar frá sveitarfélagi	

Rekstrarútgjöld grunnskóla sem % af skatttekjum 2016

2.5 Rekstrarkostnaður vegna grunnskóla á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skólalald í grunnskóla er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra. Átt er við allan sameiginlegan kostnað, beinan rekstrarkostnað vegna grunnskólastofnana, vistunar utan skólatíma sem og þann kostnað sem færður er á liðinn „annar grunnskólakostnaður“.

Talnaefni

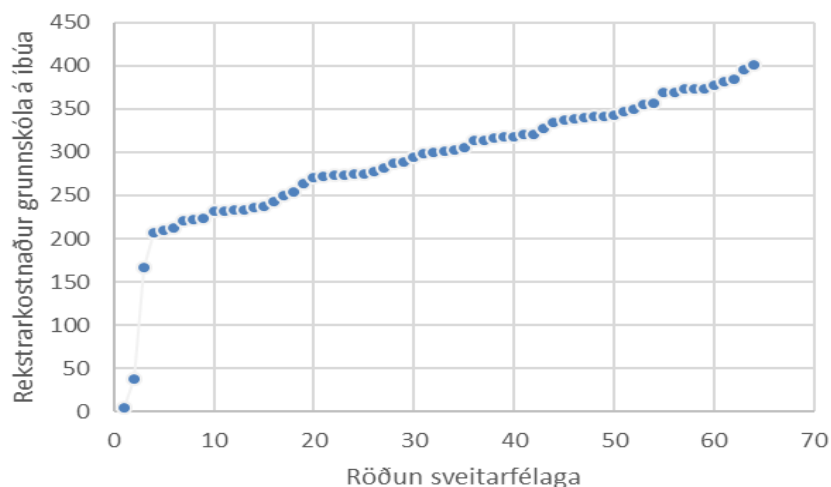
Þessar upplýsingar byggja á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga vegna 2016. Brúttó kostnaður í þús. kr.

Til frekari skoðunar

Mikill munur getur verið á rekstrarkostnaði grunnskóla á hvern íbúa eftir sveitarfélögum. Hafa verður í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á kennitöluna.

- Stærðarhagkvæmni og nýting mannafla
- Aldurssamsetning íbúa sveitarfélagsins
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig
- Hugsanlega mismunandi þjónustustig

Myndræn framsetning

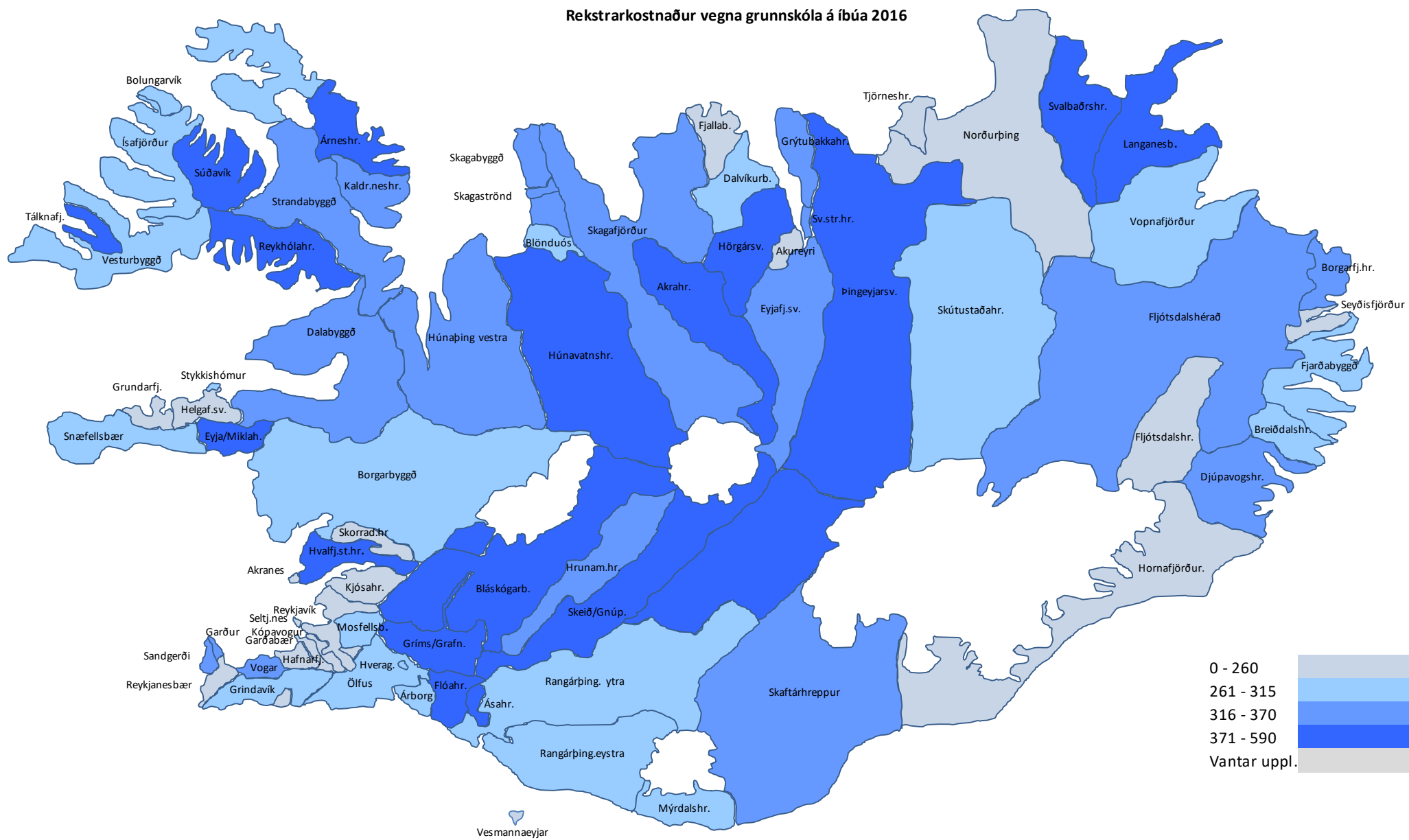

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi kennitölnnar. Vegið landsmeðaltal er um 249 þúsund kr. á hvern íbúa. Lægsta gildi er um 5 þús. kr. en hæsta um 590 þús.kr. á hvern íbúa. Rétt er að benda á að í sveitarfélaginu með lægsta gildið er ekki rekinn grunnskóli og fá börn á grunnskólaaldri.

Reykjavíkurborg	233	Akureyrarkaupstaður	234
Kópavogsbær	222	Norðurbíng	243
Seltjarnarneskaupstaður	255	Fjallabyggð	232
Garðabær	249	Dalvíkurbyggð	274
Hafnarfjarðarkaupstaður	236	Eyja fjarðarsveit	350
Mosfellsbær	263	Hörgársveit	374
Kjósarhreppur	223	Svalbarðsstrandarhreppur	320
Reykjanesbær	209	Grýtubakkahreppur	342
Grindavíkurbær	288	Skútustaðahreppur	275
Sandgerðisbær	337	Tjörneshreppur	38
Sveitarfélagið Garður	318	Þingeyjarsveit	412
Sveitarfélagið Vogar	341	Svalbarsðhreppur	420
Akraneskaupstaður	221	Langanesbyggð	402
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	207
Hvalfjarðarsveit	569	Fjarðabyggð	314
Borgarbyggð	314	Vopnafjarðarhreppur	299
Grundarfjarðarbær	231	Fljótsdalshreppur	167
Helgafellssveit	5	Borgarfjarðarhreppur	318
Stykkishólmubær	278	Breiðdalshreppur	287
Eyja- og Miklaholtshreppur	510	Djúpavogshreppur	338
Snæfellsbær	316	Fljótsdalshérað	343
Dalabyggð	348	Sveitarfélagið Hornafjörður	237
Bolungarvíkurkaupstaður	282	Vestmannaeyjabær	213
Ísafjarðarbær	271	Sveitarfélagið Árborg	294
Reykholahreppur	589	Mýrdalshreppur	305
Tálknafjarðarhreppur	373	Skaftárhreppur	320
Vesturbyggð	299	Ásahreppur	395
Súðavíkurhreppur	384	Rangárþing eystra	301
Árneshreppur	590	Rangárþing ytra	302
Kaldrananeshreppur	355	Hrunamannahreppur	335
Strandabyggð	327	Hveragerðisbær	272
Sveitarfélagið Skaga fjörður	340	Sveitarfélagið Ólfus	274
Húnaþing vestra	370	Grímsnes- og Grafningshreppur	452
Blönduósibær	273	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	382
Sveitarfélagið Skagaströnd	369	Bláskógabyggð	374
Skagabyggð	356	Flóahreppur	427
Húnavatnshreppur	417	Vegið landsmeðaltal	249
Akrahreppur	378	* Vantar upplýsingar frá sveitarfélaginu	

Rekstrarkostnaður vegna grunnskóla á íbúa 2016

2.6 Rekstrarkostnaður grunnskóla á hvern nemanda

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Rekstrarkostnaður grunnskóla á hvern nemanda á Íslandi er með því hæsta sem gerist meðal OECD ríkjanna. Með því að bera saman útkomu sveitarfélaga sést að mjög misjafnt er hvað hver nemandi kostar þau. Um beinan rekstrarkostnað er að ræða. Sérskólar ekki meðtaldir né sjálfstætt starfandi grunnskólar.

Talnaefni

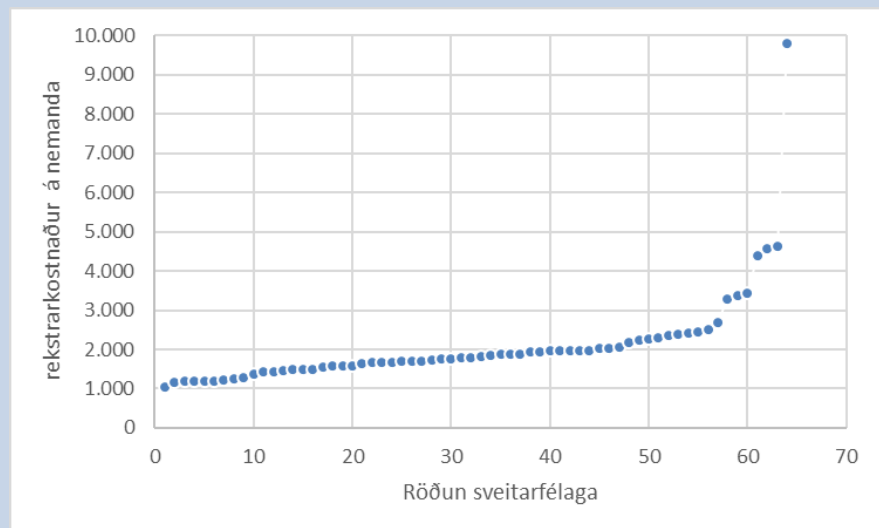
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands og á ársreikningum sveitarfélaga vegna 2016. Innri leiga og skólaakstur ekki meðtalin. Brúttó kostnaður í þús. kr.

Til frekari skoðunar

Rekstrarkostnaður á hvern nemanda er mishár eftir sveitarfélögum og gagnlegt að skoða eftirtalin atriði sem geta mögulega útskýrt muninn:

- Er hár rekstrarkostnaður að spegla hærra þjónustustig en hjá öðrum?
- Stærðarhagkvæmni og stærð skóla
- Landfræðilegar aðstæður og þéttleiki byggðar
- Samsetning starfsmannahóps

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 1.312 þús. kr. á hvern nemanda í grunnskólum sveitarfélaga. Lægsta gildi er 1.052 þús. kr. en hæsta um 9.793 þús. kr.á hvern nemanda. Ljóst er að mikil tengsl eru á milli kostnaðar á hvern nemanda og stærðar sveitarfélags.

Reykjavíkurborg	1.187	Akureyrarkaupstaður	1.184
Kópavogsbær	1.204	Norðurþing	1.668
Seltjarnarneskaupstaður	1.546	Fjallabyggð	1.657
Garðabær	1.052	Dalvíkurbyggð	1.586
Hafnarfjarðarkaupstaður	1.245	Eyjaftarðarsveit	1.882
Mosfellsbær	1.176	Hörgársveit	2.300
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	1.944
Reykjanesbær	1.190	Grýtubakkahreppur	2.018
Grindavíkurbær	1.272	Skútustaðahreppur	2.020
Sandgerðisbær	1.488	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	1.488	Þingeyjarsveit	2.701
Sveitarfélagið Vogar	1.696	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	1.235	Langanesbyggð	2.071
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	1.975
Hvalfjarðarsveit	2.248	Fjarðabyggð	1.683
Borgarbyggð	1.646	Vopnafjarðarhreppur	1.946
Grundarfjarðarbær	1.963	Fljótdalshreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	9.793
Stykkishólmsbær	1.789	Breiðdalshreppur	2.436
Eyja- og Miklaholtshreppur	4.392	Djúpavogshreppur	1.969
Snæfellsbær	1.866	Fljótdalshérað	1.419
Dalabyggð	1.820	Sveitarfélagið Hornafjörður	1.590
Bolungarvíkurkaupstaður	1.695	Vestmannaeyjabær	1.364
Ísafjarðarbær	1.494	Sveitarfélagið Árborg	1.465
Reykholahreppur	2.517	Mýrdalshreppur	2.408
Tálknafjarðarhreppur	*	Skaftárhreppur	2.167
Vesturbyggð	1.766	Ásahreppur	**
Súðavíkurhreppur	3.449	Rangárþing eystra	1.725
Árneshreppur	4.635	Rangárþing ytra	1.793
Kaldrananeshreppur	4.577	Hrunamannahreppur	2.383
Strandabyggð	2.264	Hveragerðisbær	1.575
Sveitarfélagið Skagafjörður	1.838	Sveitarfélagið Ölfus	1.690
Húnaþing vestra	1.966	Grímsnes- og Grafningshreppur	3.285
Blönduósbær	1.429	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	1.981
Sveitarfélagið Skagaströnd	1.758	Bláskógabyggð	2.348
Skagabyggð	*	Flóahreppur	1.870
Húnavatnshreppur	3.381	Vegið landsmeðaltal	1.312
Akrahreppur	*	* Ekki rekinn skóli í sveitarfélaginu	

Leikskóli

3.1 Fjöldi heilsdagsígilda á stöðugildi starfsfólks við uppeldi og menntun

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Fjöldi heilsdagsígilda leikskólabarna á hvert stöðugildi starfsfólks við uppeldis og menntunarstörf er misjafn eftir sveitarfélögum. Algengt er að litið sé til þessarar lykiltölu þegar fjallað er um skólalagd enda hefur hún nokkur áhrif á rekstrarkostnað vegna leikskóla. Lykiltalan nær til leikskóla sveitarfélaga sem og sjálfstætt starfandi leikskóla.

Talnaefni

Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2016. Starfsfólk við uppeldis- og menntunarstörf í leikskóla.

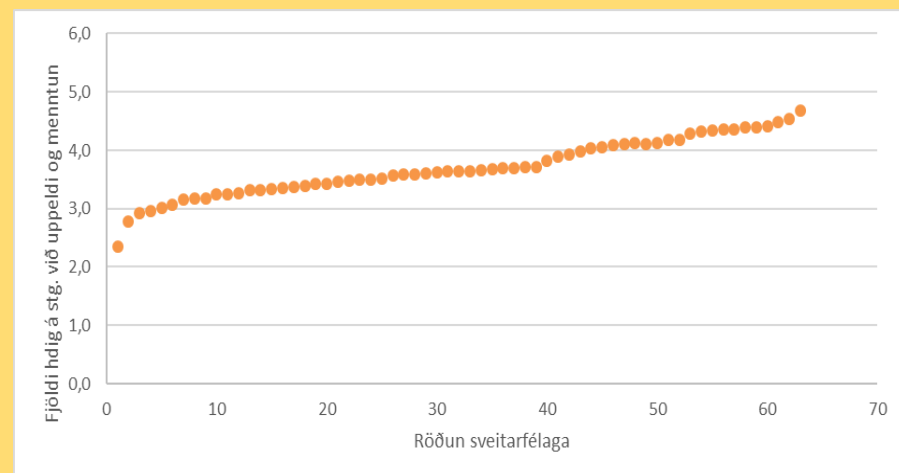
Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Munur vegna mismunandi þjónustustigs
- Munur á þjónustuþyngd, svo sem vegna sérþarfa barna
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna

Heilsdagsígildi eru reiknuð út frá dvalartíma barna, þannig að dvalartími í 4 klst. jafngildir hálfu heilsdagsígildi en 8 klst. dvöl reiknast sem 1 heilsdagsígildi.

Myndræn framsetning

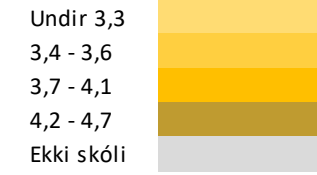
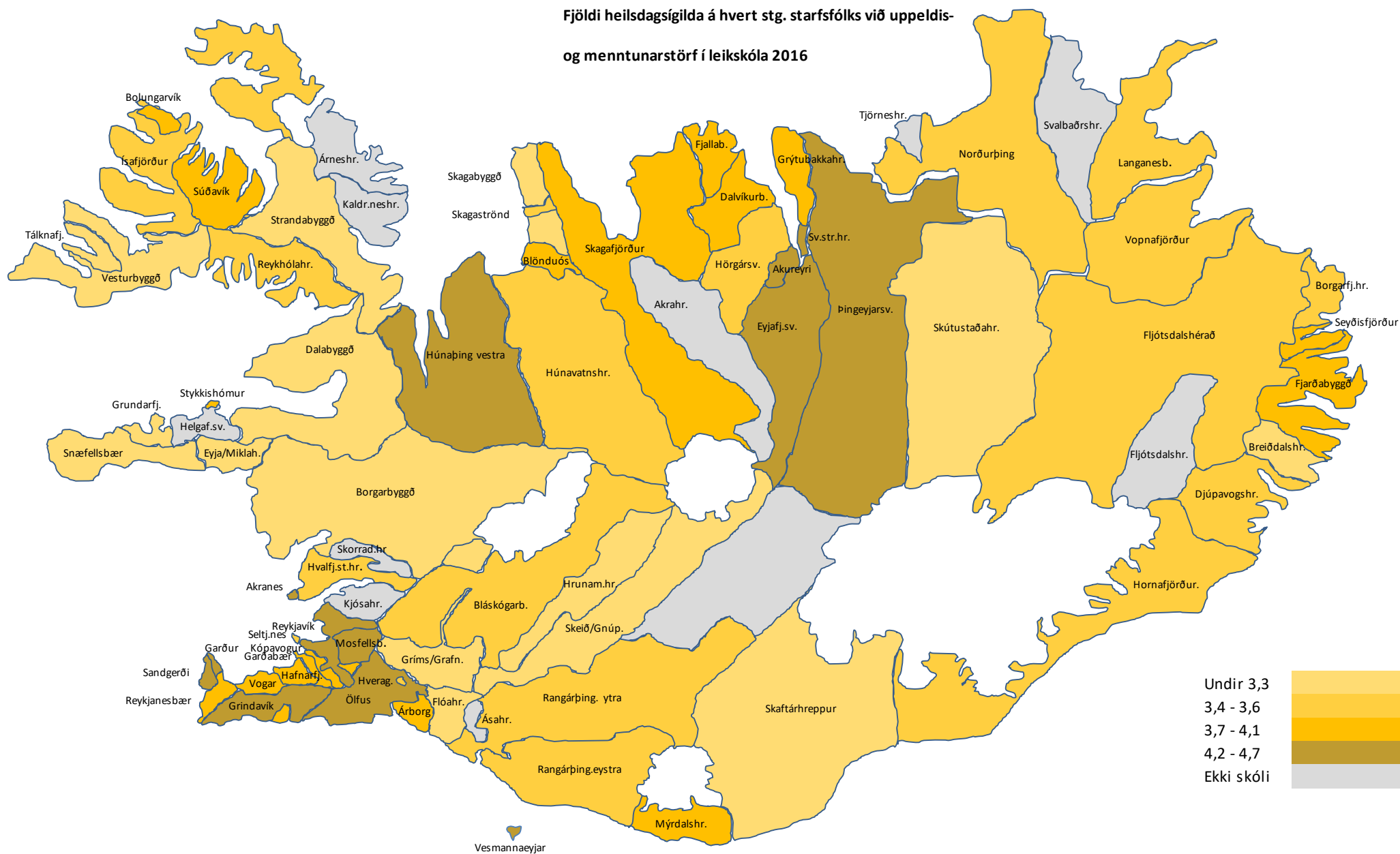

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 4,0 heilsdagsígildi á hvert stöðugildi við uppeldis- og menntunarstörf. Lágsta gildi er 2,4 en hæsta um 4,7.

Reykjavíkurborg	4,3	Akureyrarkaupstaður	4,3
Kópavogsbær	3,7	Norðurþing	3,4
Seltjarnarneskaupstaður	3,6	Fjallabyggð	4,1
Garðabær	3,9	Dalvíkurbyggð	4,0
Hafnarfjarðarkaupstaður	4,1	Eyjarfjarðarsveit	4,5
Mosfellsbær	4,3	Hörgársveit	3,5
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	4,5
Reykjanesbær	4,1	Grýtubakkahreppur	3,8
Grindavíkurbær	4,4	Skútustaðahreppur	3,2
Sandgerðisbær	4,2	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	4,2	Þingeyjarsveit	4,4
Sveitarfélagið Vogar	3,7	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	4,4	Langanesbyggð	3,6
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	3,7
Hvalfjarðarsveit	3,5	Fjarðabyggð	4,1
Borgarbyggð	3,3	Vopnafjarðarhreppur	3,4
Grundarfjarðarbær	3,2	Fljótshlíahreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	3,6
Stykkishólmsbær	3,7	Breiðdalshreppur	3,3
Eyja- og Miklaholtshreppur	2,8	Djúpavogshreppur	3,5
Snæfellsbær	3,3	Fljótshlíhérað	3,4
Dalabyggð	3,2	Sveitarfélagið Hornafjörður	3,4
Bolungarvíkurkaupstaður	4,1	Vestmannaeyjabær	4,4
Ísafjarðarbær	3,5	Sveitarfélagið Árborg	3,7
Reykholahreppur	3,4	Mýrdalshreppur	4,1
Tálknafjarðarhreppur	2,9	Skaftárhreppur	3,3
Vesturbyggð	3,0	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	3,7	Rangárþing eystra	3,6
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	3,6
Kaldraneshreppur	*	Hrunamannahreppur	2,4
Strandabyggð	3,2	Hveragerðisbær	3,5
Sveitarfélagið Skagafjörður	3,9	Sveitarfélagið Ölfus	4,7
Húnaþing vestra	4,4	Grímsnes- og Grafningshreppur	3,1
Blönduósibær	4,0	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	3,2
Sveitarfélagið Skagaströnd	3,6	Bláskógabyggð	3,6
Skagabyggð	*	Flóaahreppur	3,0
Húnavatnshreppur	3,6	Vegið landsmeðaltal	4,0
Akrahreppur	*	* Ekki leikskóli	

Fjöldi heilsdagsígilda á hvert stg. starfsfólks við uppeldis- og menntunartörf í leikskóla 2016

3.2 Hlutfall leikskólakennara í leikskólum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Í lögum um menntun og ráðningu kennara og skólastjórnenda við leikskóla, grunnskóla og framhaldsskóla nr. 87/2008 er kveðið á um að lágmarki 2/3 hlutar stöðugilda við kennslu, umönnun og uppeldi barna í hverjum leikskóla skulu teljast til stöðugilda leikskólakennara. Í lögum er þó einnig að finna undanþáguákvæði reynist erfitt að ráða leikskólakennara. Lykiltalan nær til leikskóla sveitarfélaga.

Talnaefni

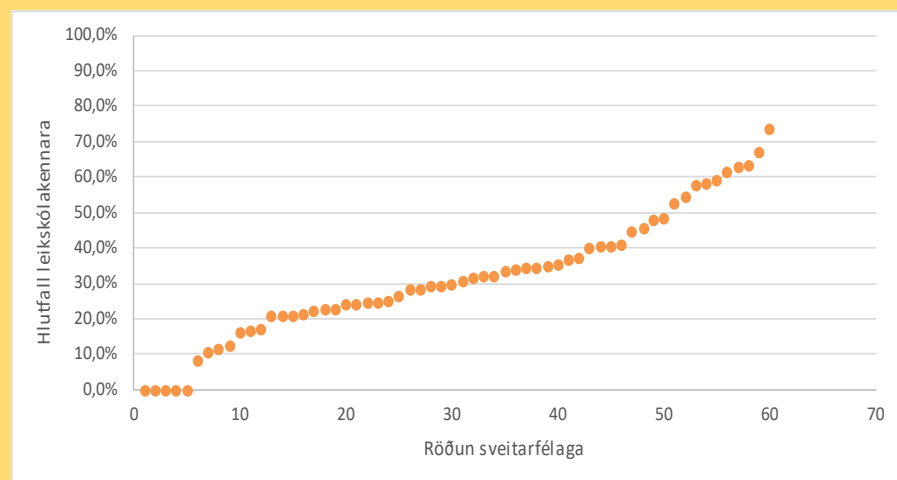
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2016. Starfsfólk við uppeldis- og menntunarstörf í leikskóla.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velja eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Aðgengi að kennaramenntunarstofnunum
- Sveigjanleiki í starfi fyrir starfsfólk til öflunar kennsluréttinda
- Munur vegna landfræðilegra aðstæðna

Myndræn framsetning

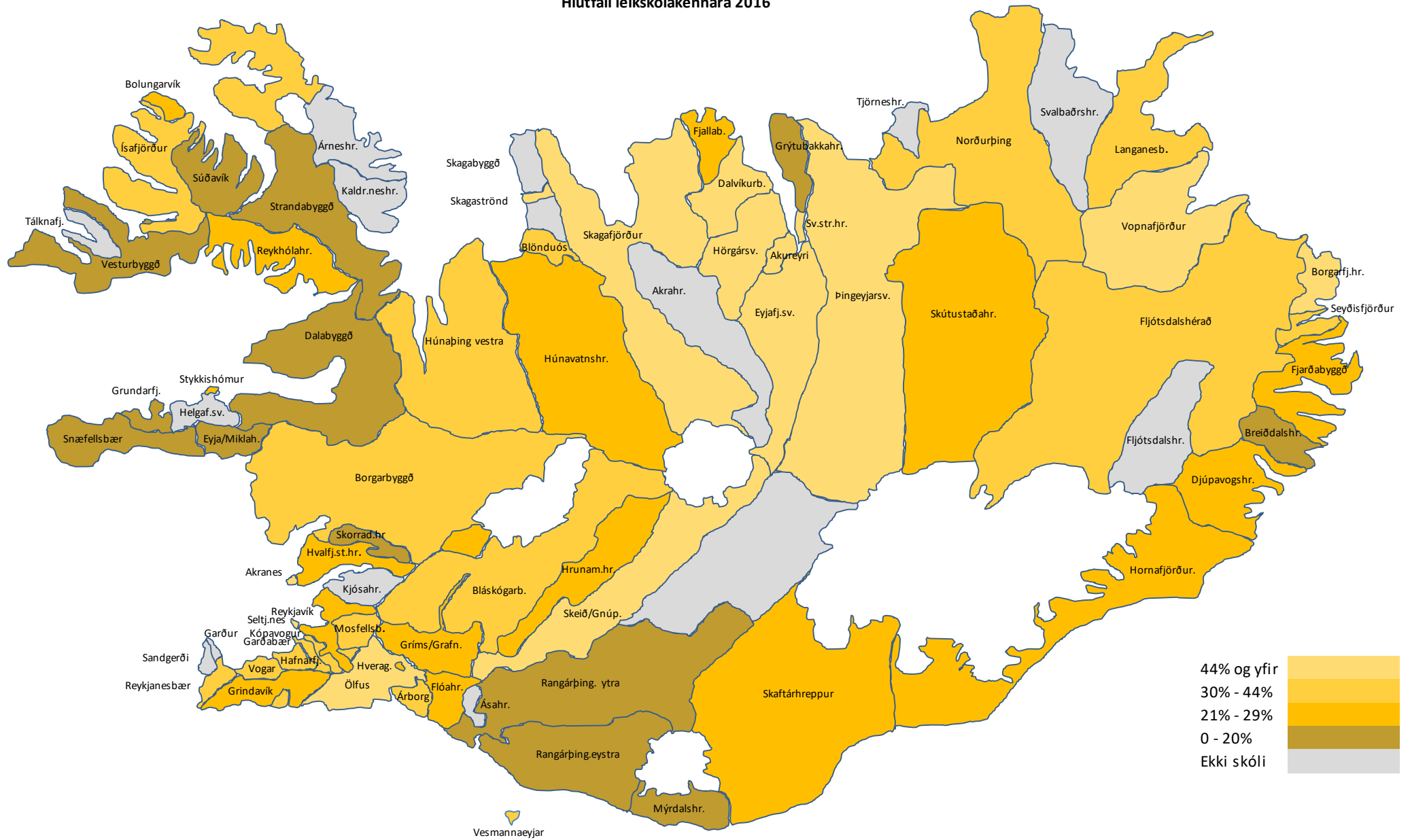

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Sé litið til landsins í heild er um 1/3 allra þeirra er starfa við uppeldis- og menntunarstörf í leikskólum sveitarfélaga með leikskólakennaramenntun. Það finnst sveitarfélög þar sem enginn leikskólakennari er starfandi í leikskólum þeirra. Hæsta gildi er 73,5%.

Reykjavíkurborg	29,3%	Akureyrarkaupstaður	57,9%
Kópavogsbær	35,4%	Norðurþing	36,8%
Seltjarnarneskaupstaður	61,7%	Fjallabyggð	29,3%
Garðabær	34,4%	Dalvíkurbyggð	44,5%
Hafnarfjarðarkaupstaður	33,8%	Eyjafjarðarsveit	48,3%
Mosfellsbær	29,9%	Hörgársveit	73,5%
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	54,3%
Reykjanesbær	32,2%	Grýtubakkahreppur	0,0%
Grindavíkurbær	22,6%	Skútustaðahreppur	28,3%
Sandgerðisbær	*1	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	*1	Pingeyjarsveit	67,1%
Sveitarfélagið Vogar	40,5%	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	59,0%	Langanesbyggð	41,0%
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	40,7%
Hvalfjarðarsveit	24,0%	Fjarðabyggð	22,3%
Borgarbyggð	40,3%	Vopnafjarðarhreppur	63,1%
Grundarfjarðarbær	8,3%	Fljótsdalshreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	63,6%
Stykkishólmsbær	24,8%	Breiðdalshreppur	0,0%
Eyja- og Miklaholtshreppur	0,0%	Djúpavogshreppur	20,9%
Snæfellsbær	16,2%	Fljótsdalshérað	32,3%
Dalabyggð	10,8%	Sveitarfélagið Hornafjörður	24,6%
Bolungarvíkurkaupstaður	24,3%	Vestmannaeyjabær	31,7%
Ísafjarðarbær	37,3%	Sveitarfélagið Árborg	34,3%
Reykholahreppur	21,1%	Mýrdalshreppur	0,0%
Tálknafjarðarhreppur	*1	Skaftárhreppur	25,0%
Vesturbyggð	16,7%	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	0,0%	Rangárþing eystra	12,6%
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	17,3%
Kaldrananeshreppur	*	Hrunamannahreppur	21,1%
Strandabyggð	11,4%	Hveragerðisbær	21,5%
Sveitarfélagið Skagafjörður	48,2%	Sveitarfélagið Ölfus	52,6%
Húnaþing vestra	34,9%	Grímsnes- og Grafningshreppur	28,3%
Blönduósibær	33,5%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	58,4%
Sveitarfélagið Skagaströnd	45,7%	Bláskógabyggð	30,6%
Skagabyggð	*	Flóahreppur	22,9%
Húnavatnshreppur	26,5%	Vegið landsmeðaltal	33,8%
Akrahreppur	*	* Ekki leikskóli	
		*1 Eingöngu einkareknir leisk.	

Hlutfall leikskólakennara 2016

3.3 Hlutfall tekna af rekstrarkostnaði leikskóla sveitarfélaga

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Samkvæmt 27. gr. laga um leikskóla nr. 90/2008 er sveitarstjórnnum heimilt að ákveða gjaldtöku fyrir börn á leikskóla. Ljóst má vera að tekjur vegna leikskóla eða svokallað leikskólagjald getur skipt talsverðu máli fyrir rekstur leikskóla. Árið 2004 námu tekjur leikskóla um 28% af rekstrarkostnaði leikskóla. Árið 2016 eru þær 15% af rekstrarkostnaði leikskóla. Lykiltalan nær til leikskóla sveitarfélaga.

Talnaefni

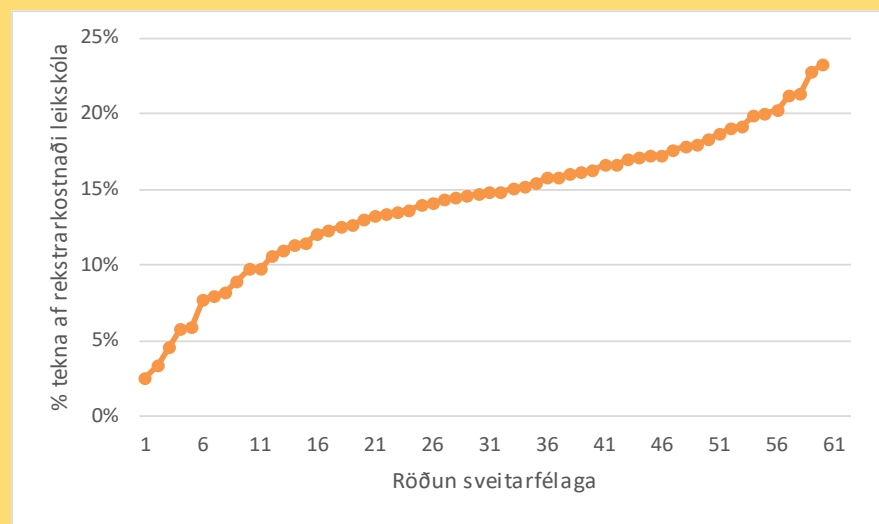
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2016. Hlutfall tekna leikskóla sveitarfélaga af beinum rekstrarkostnaði þeirra.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Stærðarhagkvæmni í skólarekstri
- Mismunandi þjónustustig
- Ólíkar áherslur og stefnumótun sveitarfélaga

Myndræn framsetning

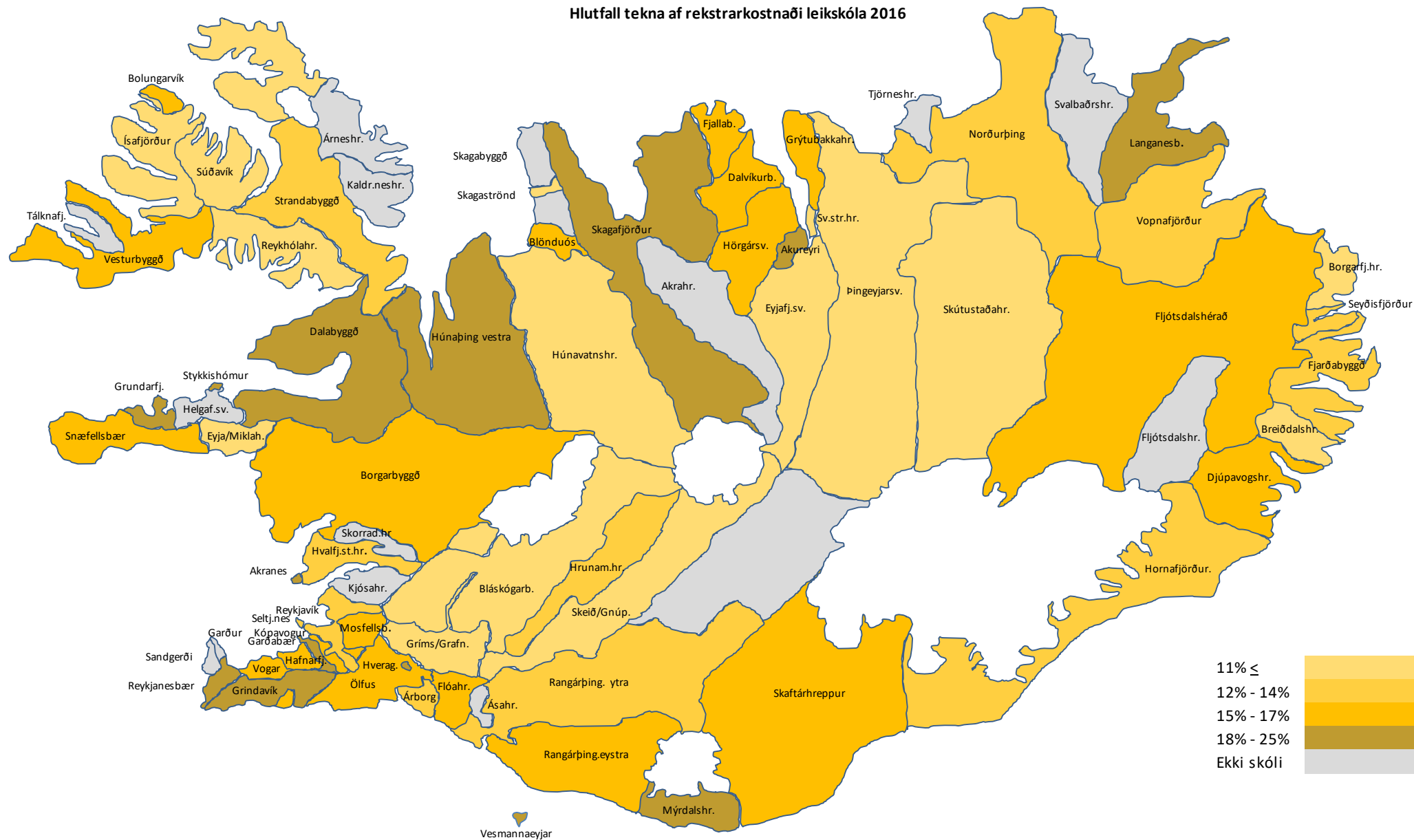

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 15% af beinum rekstrarkostnaði leikskóla sveitarfélaga. Lágsta gildi er 3% af rekstrarkostnaði en hæsta gildi er 23% af rekstrarkostnaði leikskóla.

Reykjavíkurborg	13%	Akureyrarkaupstaður	21%
Kópavogsbær	15%	Norðurþing	13%
Seltjarnarneskaupstaður	12%	Fjallabyggð	17%
Garðabær	19%	Dalvíkurbyggð	15%
Hafnarfjarðarkaupstaður	17%	Eyjafjarðarsveit	11%
Mosfellsbær	17%	Hörgársveit	15%
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	10%
Reykjanesbær	18%	Grýtubakkahreppur	15%
Grindavíkurbær	20%	Skútustaðahreppur	9%
Sandgerðisbær	*2	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	*2	Þingeyjarsveit	8%
Sveitarfélagið Vogar	17%	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	21%	Langanesbyggð	23%
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	14%
Hvalfjarðarsveit	13%	Fjarðabyggð	14%
Borgarbyggð	15%	Vopnafjarðarhreppur	13%
Grundarfjarðarbær	19%	Fljótisdalshreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	6%
Stykkishólmurbær	18%	Breiðdalshreppur	11%
Eyja- og Miklaholtshreppur	6%	Djúpavogshreppur	16%
Snæfellsbær	16%	Fljótisdalshérað	15%
Dalabyggð	18%	Sveitarfélagið Hornafjörður	12%
Bolungavíkurkaupstaður	16%	Vestmannaeyjabær	23%
Ísafjarðarbær	11%	Sveitarfélagið Árborg	14%
Reykholahreppur	8%	Mýrdalshreppur	18%
Tálknafjarðarhreppur		Skaftárhreppur	15%
Vesturbyggð	16%	Ásahreppur	*1
Súðavíkurhreppur	3%	Rangárþing eystra	15%
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	14%
Kaldrananeshreppur	*	Hrunamannahreppur	13%
Strandabyggð	14%	Hveragerðisbær	20%
Sveitarfélagið Skagafjörður	19%	Sveitarfélagið Ölfus	17%
Húnaþing vestra	20%	Grímsnes- og Grafningshreppur	5%
Blönduósibær	17%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	3%
Sveitarfélagið Skagaströnd	8%	Bláskógabyggð	11%
Skagabyggð	*	Flóahreppur	16%
Húnavatnshreppur	10%	Vegið landsmeðaltal	15%
Akrahreppur	*	* Ekki leikskóli	
*1 Bygðasamlag		*2 Eingöngu einkar. leiksk. í svf.	

Hlutfall tekna af rekstrarkostnaði leikskóla 2016

3.4 Rekstrarkostnaður vegna leikskóla á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Skólahald í leikskóla er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra. Átt er við beinan rekstrarkostnað vegna leikskóla sveitarfélaga, sjálfstætt starfandi leikskóla og það sem fært er á liðinn annan leikskólakostnað.

Talnaefni

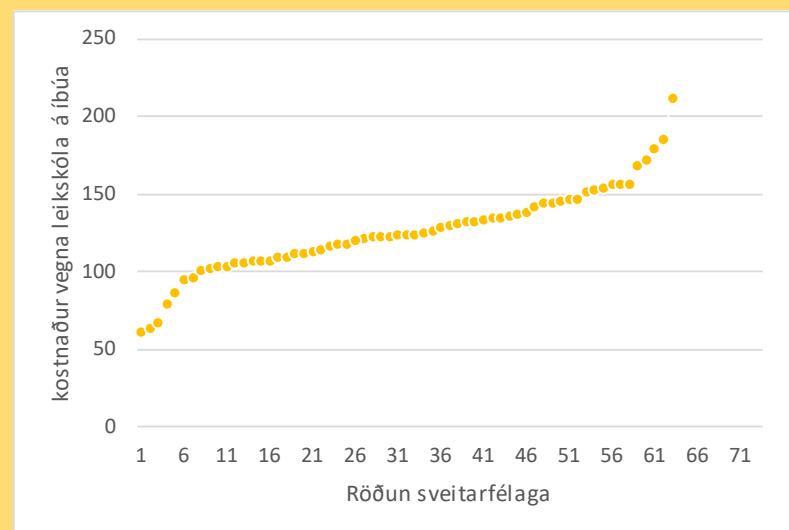
Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2016. Tölur í þús. kr. Um brúttó kostnað er að ræða.

Til frekari skoðunar

Mikill munur getur verið á rekstrarkostnaði leikskóla á hvern íbúa eftir sveitarfélögum. Hafa verður í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á kennitöluna.

- Stærðarhagkvæmni og nýting mannafla
- Aldurssamsetning íbúa sveitarfélagsins
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig
- Hugsanlega mismunandi þjónustustig

Myndræn framsetning

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 125 þús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildi er 61 þús. kr. en hæsta um 213 þús. á hvern íbúa.

Reykjavíkurborg	112	Akureyrarkaupstaður	123
Kópavogsbær	145	Norðurþing	110
Seltjarnarneskaupstaður	114	Fjallabyggð	133
Garðabær	144	Dalvíkurbyggð	108
Hafnarfjarðarkaupstaður	125	Eyjafjarðarsveit	137
Mosfellsbær	155	Hörgársveit	121
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	147
Reykjanesbær	122	Grýtubakkahreppur	135
Grindavíkurbær	124	Skútustaðahreppur	119
Sandgerðisbær	119	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	108	Þingeyjarsveit	117
Sveitarfélagið Vogar	123	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	130	Langanesbyggð	125
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	106
Hvalfjarðarsveit	169	Fjarðabyggð	157
Borgarbyggð	152	Vopnafjarðarhreppur	108
Grundarfjarðarbær	157	Fljótshreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	64
Stykkishólmsbær	157	Breiðdalshreppur	95
Eyja- og Miklaholtshreppur	87	Djúpavogshreppur	186
Snæfellsbær	131	Fljótshálsbær	133
Dalabyggð	103	Sveitarfélagið Hornafjörður	104
Bolungarvíkurkaupstaður	114	Vestmannaeyjabær	102
Ísafjarðarbær	142	Sveitarfélagið Árborg	146
Reykholahreppur	213	Mýrdalshreppur	106
Tálknafjarðarhreppur	97	Skaftárhreppur	67
Vesturbyggð	134	Ásahreppur	*
Súðavíkurhreppur	110	Rangárþing eystra	125
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	147
Kaldrananeshreppur	*	Hrunamannahreppur	127
Strandabyggð	172	Hveragerðisbær	129
Sveitarfélagið Skagafjörður	135	Sveitarfélagið Ölfus	104
Húnaþing vestra	80	Grímsnes- og Grafningshreppur	126
Blönduósbær	153	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	136
Sveitarfélagið Skagaströnd	112	Bláskógabyggð	139
Skagabyggð	*	Flóahreppur	180
Húnavatnshreppur	61	Vegið landsmeðaltal	125
Akrahreppur	*	* Vantar upplýsingar/ekki skóli	

3.5 Rekstrarútgjöld leikskóla af skatttekjum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Það er fróðlegt að vita hve háu hlutfalli af tekjum sínum sveitarfélagið ver til reksturs leikskóla. Mjög misjafnt er milli sveitarfélaga hvert hlutfallið er enda hafa bæði tekjur og kostnaður áhrif á kennitöluna. Átt er við öll útgjöld vegna leikskóla, sameiginlega liði, framlög til rekstrar annarra sem og annan leikskólakostnað. Árið 2016 vorðu sveitarfélög 15% skatttekna sinna til reksturs leikskóla.

Talnaefni

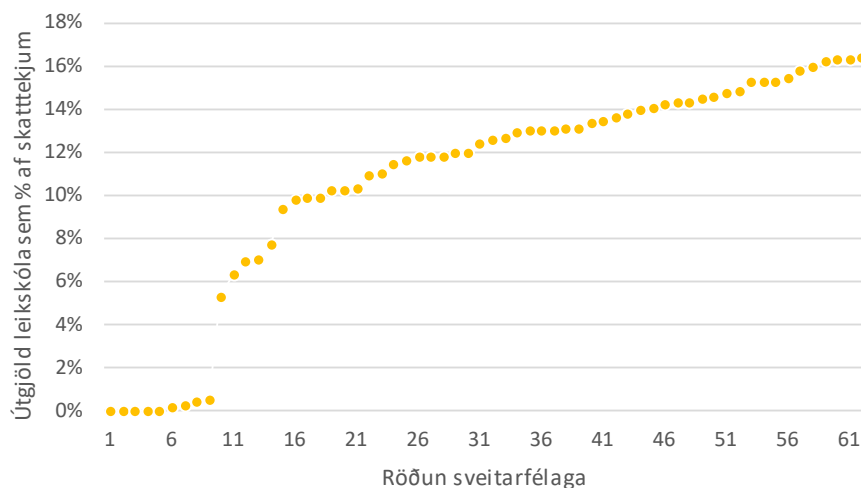
Byggt á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga 2016. Um útgjöld er að ræða, þ.e. búið er að taka tillit til tekna.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Aldurssamsetning íbúa
- Hve háar eru skatttekjur á íbúa
- Stærðarhagkvæmni í rekstri
- Samsetning starfsmannahóps og menntunarstig

Myndræn framsetning

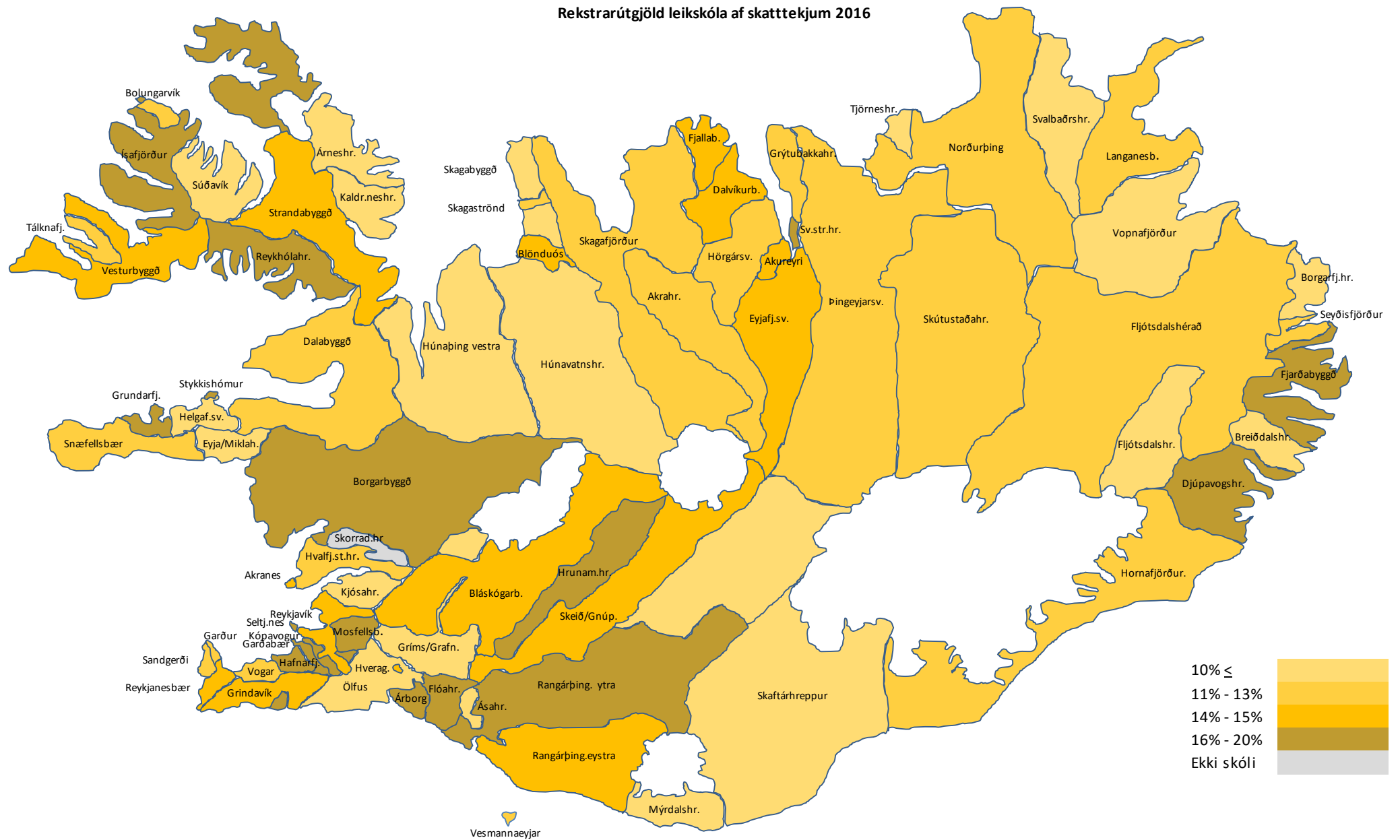

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi kennitölnnar. Vegið landsmeðaltal er um 15% af skatttekjum. Lágsta gildi eru með 1% en hæsta um 19% af skatttekjum sveitarfélaga.

Rétt er að benda á að í þeim sveitarfélögum sem fá gildið 0, eru ekki reknir leikskólar né búa þar börn á leikskólaaldri.

Reykjavíkurborg	15%	Akureyrarkaupstaður	14%
Kópavogsbær	19%	Norðurþing	12%
Seltjarnarneskaupstaður	16%	Fjallabyggð	14%
Garðabær	18%	Dalvíkurbyggð	14%
Hafnarfjarðarkaupstaður	17%	Eyja-fjarðarsveit	15%
Mosfellsbær	17%	Hörgársveit	13%
Kjósarhreppur	5%	Svalbarðsstrandarhreppur	17%
Reykjanesbær	15%	Grýtubakkahreppur	13%
Grindavíkurbær	15%	Skútustaðahreppur	13%
Sandgerðisbær	13%	Tjörneshreppur	0%
Sveitarfélagið Garður	12%	Þingeyjarsveit	12%
Sveitarfélagið Vogar	13%	Svalbarðshreppur	0%
Akraneskaupstaður	15%	Langanesbyggð	12%
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	12%
Hvalfjarðarsveit	13%	Fjarðabyggð	16%
Borgarbyggð	16%	Vopnafjarðarhreppur	10%
Grundarfjarðarbær	17%	Fljótsdalshreppur	0%
Helgafellssveit	0%	Borgarfjarðarhreppur	7%
Stykkishólmsbær	16%	Breiðdalshreppur	10%
Eyja- og Miklaholtshreppur	10%	Djúpavogshreppur	18%
Snæfellsbær	12%	Fljótsdalshérað	13%
Dalabyggð	12%	Sveitarfélagið Hornafjörður	11%
Bolungarvíkurkaupstaður	12%	Vestmannaeyjabær	13%
Ísafjarðarbær	16%	Sveitarfélagið Árborg	18%
Reykholahreppur	16%	Mýrdalshreppur	10%
Tálknafjarðarhreppur	11%	Skaftárhreppur	7%
Vesturbyggð	14%	Ásahreppur	4%
Súðavíkurhreppur	9%	Rangárþing eystra	14%
Árneshreppur	0%	Rangárþing ytra	16%
Kaldraneshreppur	0%	Hrunamannahreppur	19%
Strandabyggð	15%	Hveragerðisbær	14%
Sveitarfélagið Skagafjörður	13%	Sveitarfélagið Ölfus	10%
Húnaþing vestra	8%	Grímsnes- og Grafningshreppur	10%
Blönduósibær	15%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	14%
Sveitarfélagið Skagaströnd	13%	Bláskóga byggð	14%
Skagabyggð	0%	Flóahreppur	18%
Húnavatnshreppur	6%	Vegið landsmeðaltal	15%
Akrahreppur	12%	* Vantar upplýsingar frá sveitarfélagi	

3.6 Rekstrarkostnaður leikskóla á hvert heilsdagsígildi

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Rekstrarkostnaður leikskóla á hvert heilsdagsígildi leikskólabarna er áhugaverð lykiltala fyrir rekstraraðila leikskóla. Með því að bera saman útkomu sveitarfélaga sést að mjög misjafnt er hvað hvert heilsdagsígildi kostar þau. Um beinan rekstrarkostnað er að ræða án innri leigu. Sjálfstætt starfandi leikskólar ekki meðtaldir.

Talnaefni

Byggt á gögnum frá Hagstofu Íslands vegna 2016. Innri leiga ekki meðtalin. Brúttó kostnaður í þús. kr.

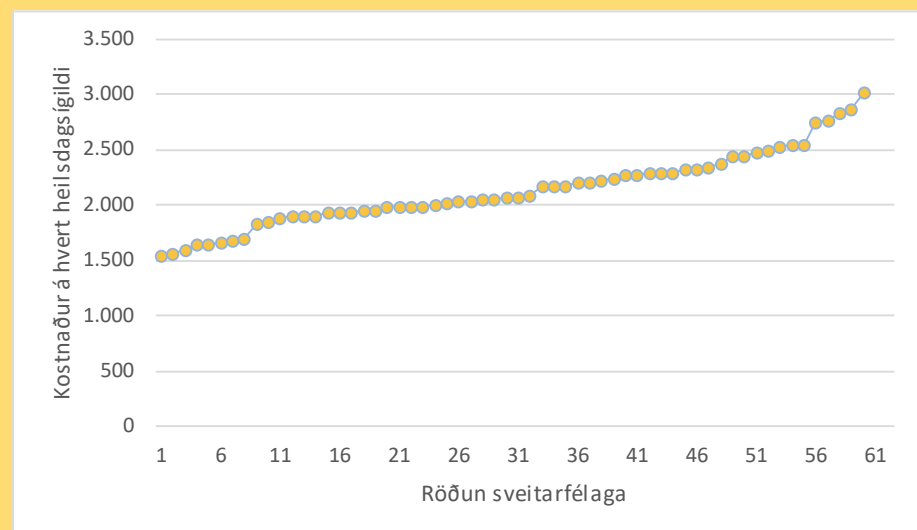
Til frekari skoðunar

Rekstrarkostnaður á hvert heilsdagsígildi er mishár eftir sveitarfélögum og gagnlegt að skoða eftirtalin atriði sem geta mögulega útskýrt muninn.

- Er hár rekstrarkostnaður að spegla hærra þjónustustig en hjá öðrum?
- Stærðarhagkvæmni og stærð leikskóla
- Landfræðilegar aðstæður og þéttleiki byggðar
- Samsetning starfsmannahóps

Heilsdagsígildi eru reiknuð út frá dvalartíma barna, þannig að dvalartími í 4 klst. jafngildir hálfu heilsdagsígildi en 8 klst. dvöl reiknast sem 1 heilsdagsígildi.

Myndræn framsetning

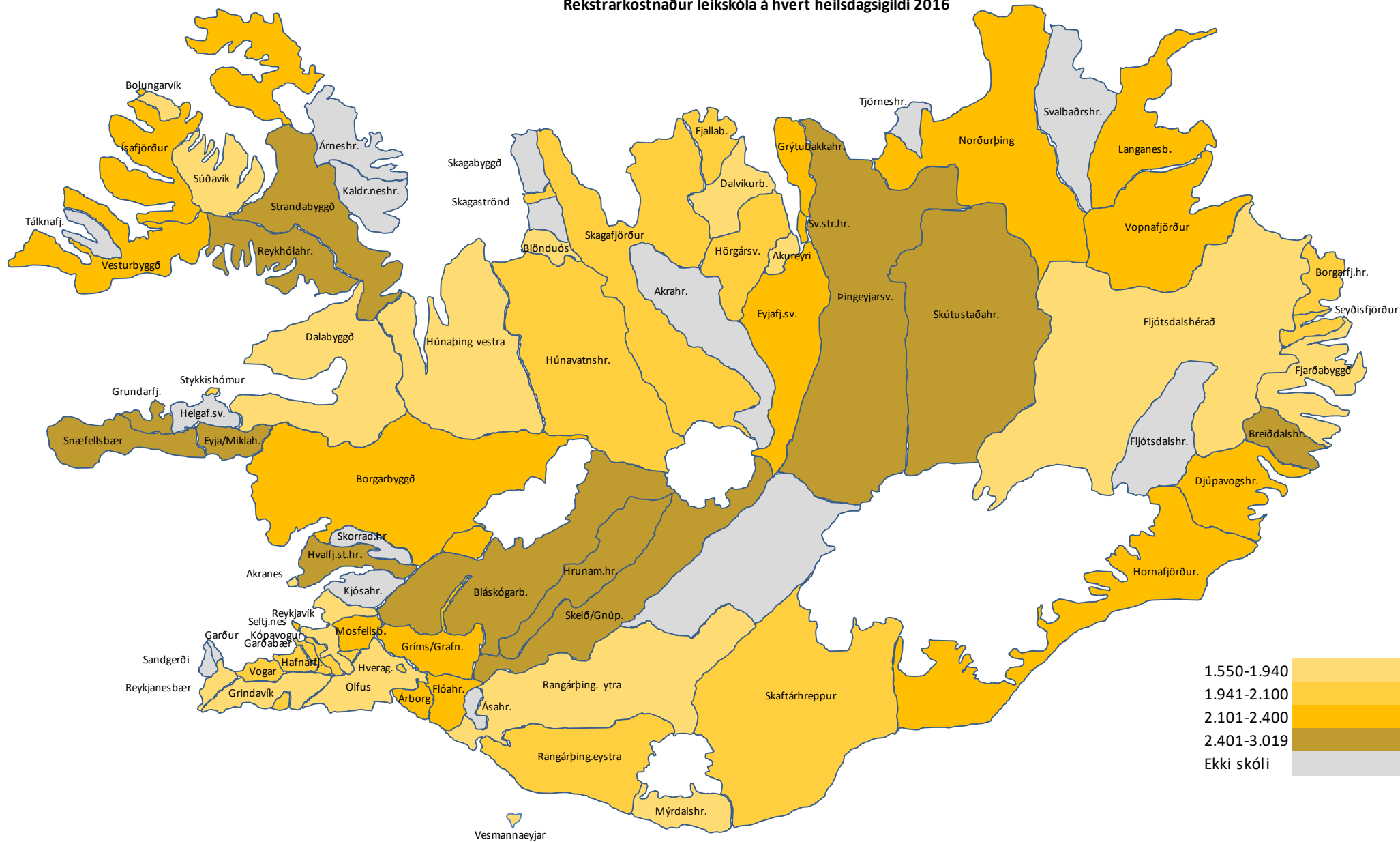

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 1.956 þús. kr. á hvert heilsdagsígildi leikskólabarna í leikskólum sveitarfélaga. Lágsta gildi er 1.551 kr. en hæsta um 3.019 þús. á hvert heilsdagsígildi.

Reykjavíkurborg	1.829	Akureyrarkaupstaður	1.935
Kópavogsbær	2.084	Norðurþing	2.284
Seltjarnarneskaupstaður	2.335	Fjallabyggð	2.038
Garðabær	1.981	Dalvíkurbyggð	1.676
Hafnarfjarðarkaupstaður	1.955	Eyjafjarðarsveit	2.279
Mosfellsbær	2.203	Hörgársveit	2.060
Kjósarhreppur	*	Svalbarðsstrandarhreppur	2.238
Reykjanesbær	1.853	Grýtubakkahreppur	2.323
Grindavíkurbær	1.654	Skútustaðahreppur	2.442
Sandgerðisbær	*2	Tjörneshreppur	*
Sveitarfélagið Garður	*2	Þingeyjarsveit	2.770
Sveitarfélagið Vogar	2.041	Svalbarðshreppur	*
Akraneskaupstaður	1.665	Langanesbyggð	2.333
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	1.999
Hvalfjarðarsveit	2.486	Fjarðabyggð	1.909
Borgarbyggð	2.299	Vopnafjarðarhreppur	2.382
Grundarfjarðarbær	2.553	Fljótsdalshreppur	*
Helgafellssveit	*	Borgarfjarðarhreppur	1.989
Stykkishólmubær	2.062	Breiðdalshreppur	2.533
Eyja- og Miklaholtshreppur	2.747	Djúpavogshreppur	2.269
Snæfellsbær	2.439	Fljótsdalshérað	1.904
Dalabyggð	1.937	Sveitarfélagið Hornafjörður	2.229
Bolungavíkurkaupstaður	1.699	Vestmannaeyjabær	1.590
Ísafjarðarbær	2.181	Sveitarfélagið Árborg	2.177
Reykólahreppur	3.019	Mýrdalshreppur	1.556
Tálknafjarðarhreppur	*2	Skaftárhreppur	2.064
Vesturbyggð	2.288	Ásahreppur	*1
Súðavíkurhreppur	1.551	Rangárþing eystra	1.991
Árneshreppur	*	Rangárþing ytra	1.880
Kaldraneshreppur	*	Hrunamannahreppur	2.861
Strandabyggð	2.834	Hveragerðisbær	2.017
Sveitarfélagið Skagafjörður	2.066	Sveitarfélagið Ölfus	1.905
Húnaþing vestra	1.651	Grímsnes- og Grafningshreppur	2.213
Blönduósibær	1.940	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	2.547
Sveitarfélagið Skagaströnd	1.953	Bláskógabyggð	2.490
Skagabyggð	*	Flóahreppur	2.167
Húnavatnshreppur	1.995	Vegið landsmeðaltal	1.956
Akrahreppur	*	* Ekki leikskóli	
*1Byggðasamlag		*2Eingöngu einkareknir leikskólar	

Rekstrarkostnaður leikskóla á hvert heilsdagsgildi 2016

Félagspjónusta

4.1 Kostnaður vegna félagsþjónustu á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Félagsþjónusta sveitarfélaga er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir í gegnum útsvar og fasteignagjöld. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra.

Talnaefni

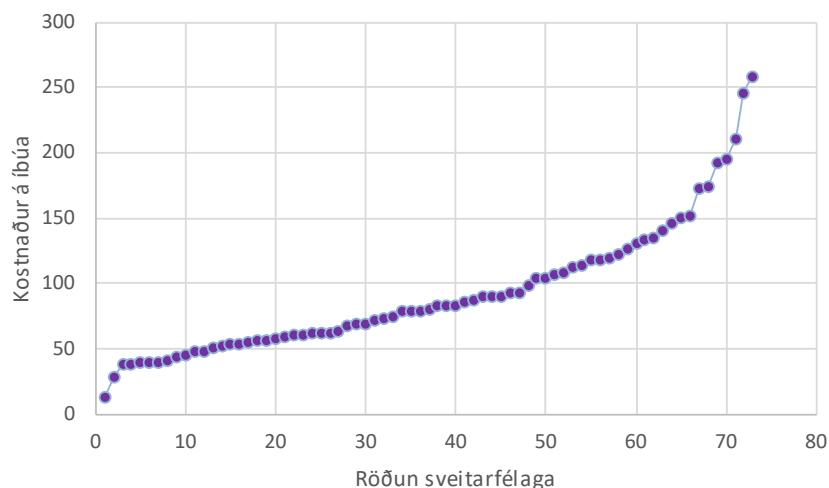
Þessar upplýsingar byggja á gögnum úr ársreikningum sveitarfélaga vegna ársins 2016. Kostnaður í þús. kr.

Til frekari skoðunar

Gagnlegt getur verið fyrir hvert sveitarfélag að velja eftirfarandi þáttum fyrir sér þegar litið er til samanburðar á kennitölunni:

- Félagslegur bakgrunnur íbúa og menntastig
- Mismunandi þjónustuþyngd, t.d. vegna hærra atvinnuleysis, fjölda öryrkja og fleira
- Mismunandi þjónustustig
- Aldurssamsetning íbúa

Myndræn framsetning

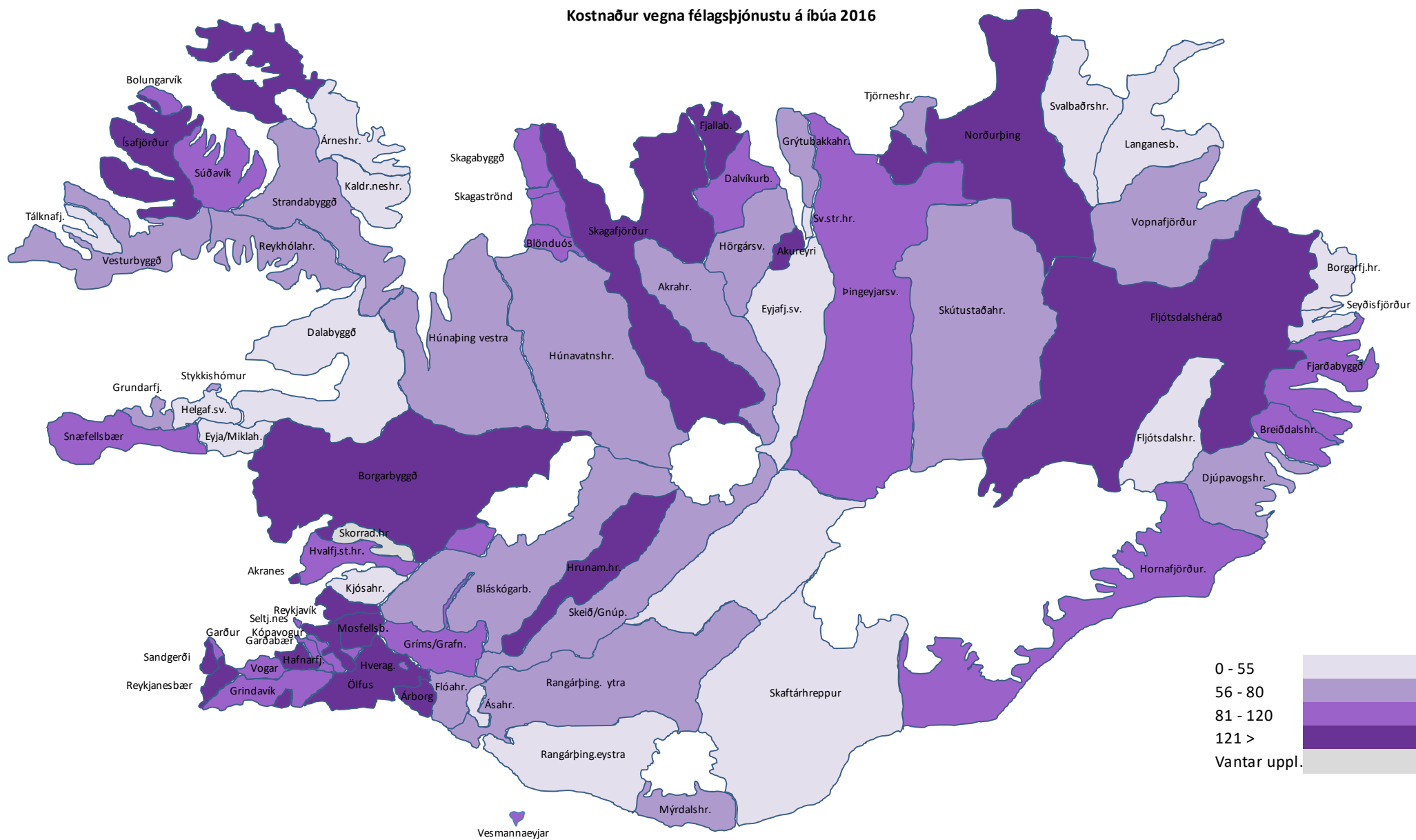

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lágsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 161 þús. kr. á hvern íbúa. Lágsta gildi er 13 þús. kr. en hæsta um 259 þús. kr. á hvern íbúa.

Reykjavíkurborg	211	Akureyrarkaupstaður	247
Kópavogsbær	115	Norðurþing	147
Seltjarnarneskaupstaður	87	Fjallabyggð	127
Garðabær	105	Dalvíkurbyggð	84
Hafnarfjarðarkaupstaður	124	Eyjafjarðarsveit	54
Mosfellsbær	193	Hörgársveit	57
Kjósarhreppur	54	Svalbarðsstrandarhreppur	46
Reykjanesbær	134	Grýtubakkahreppur	68
Grindavíkurbær	113	Skútustaðahreppur	79
Sandgerðisbær	259	Tjörneshreppur	60
Sveitarfélagið Garður	107	Þingeyjarsveit	81
Sveitarfélagið Vogar	105	Svalbarðshreppur	39
Akraneskaupstaður	152	Langanesbyggð	41
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	51
Hvalfjarðarsveit	119	Fjarðabyggð	99
Borgarbyggð	132	Vopnafjarðarhreppur	63
Grundarfjarðarbær	63	Fljótsdalshreppur	49
Helgafellssveit	44	Borgarfjarðarhreppur	41
Stykkishólmsbær	80	Breiðdalshreppur	94
Eyja- og Miklaholtshreppur	29	Djúpavogshreppur	62
Snæfellsbær	93	Fljótsdalshérað	174
Dalabyggð	41	Sveitarfélagið Hornafjörður	108
Bolungarvíkurkaupstaður	119	Vestmannaeyjabær	83
Ísafjarðarbær	174	Sveitarfélagið Árborg	141
Reykholahreppur	70	Mýrdalshreppur	72
Tálknafjarðarhreppur	48	Skaftárhreppur	56
Vesturbyggð	75	Ásahreppur	40
Súðavíkurhreppur	91	Rangárþing eystra	53
Árneshreppur	13	Rangárþing ytra	57
Kaldrananeshreppur	41	Hrunamannahreppur	151
Strandabyggð	73	Hveragerðisbær	120
Sveitarfélagið Skagafjörður	196	Sveitarfélagið Ölfus	136
Húnaþing vestra	79	Grímsnes- og Grafningshreppur	90
Blönduósibær	90	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	64
Sveitarfélagið Skagaströnd	87	Bláskógabyggð	58
Skagabyggð	84	Flóahreppur	62
Húnavaðnahreppur	70	Vegið landsmeðaltal	161
Akrahreppur	61	* Upplýsingar vantar	

Kostnaður vegna félagsþjónustu á íbúa 2016

4.2 Útgjöld félagsþjónustu sem hlutfall af skatttekjum

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Það er fróðlegt að vita hve háu hlutfalli af tekjum sínum sveitarfélagið ver til félagsþjónustu. Mjög misjafnt er milli sveitarfélaga hvert hlutfallið er enda hafa bæði tekjur og kostnaður áhrif á kennitöluna. Árið 2016 vorðu sveitarfélög 18% af skatttekjum sínum til félagsþjónustu.

Talnaefni

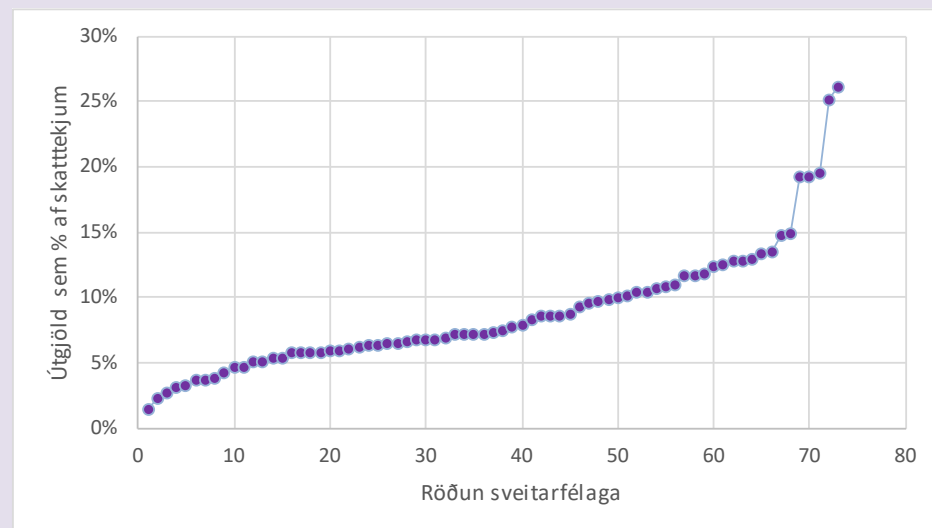
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga 2016 sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Félagslegur bakgrunnur íbúa og menntastig
- Hve háar eru skatttekjur á íbúa
- Mismunandi atvinnustig
- Mishátt þjónustustig
- Mismunandi þjónustuþyngd t.d. vegna hærra atvinnuleysis eða fjölda öryrkja og fleira
- Aldurssamsetning íbúa

Myndræn framsetning

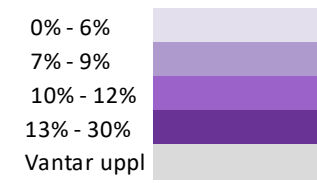
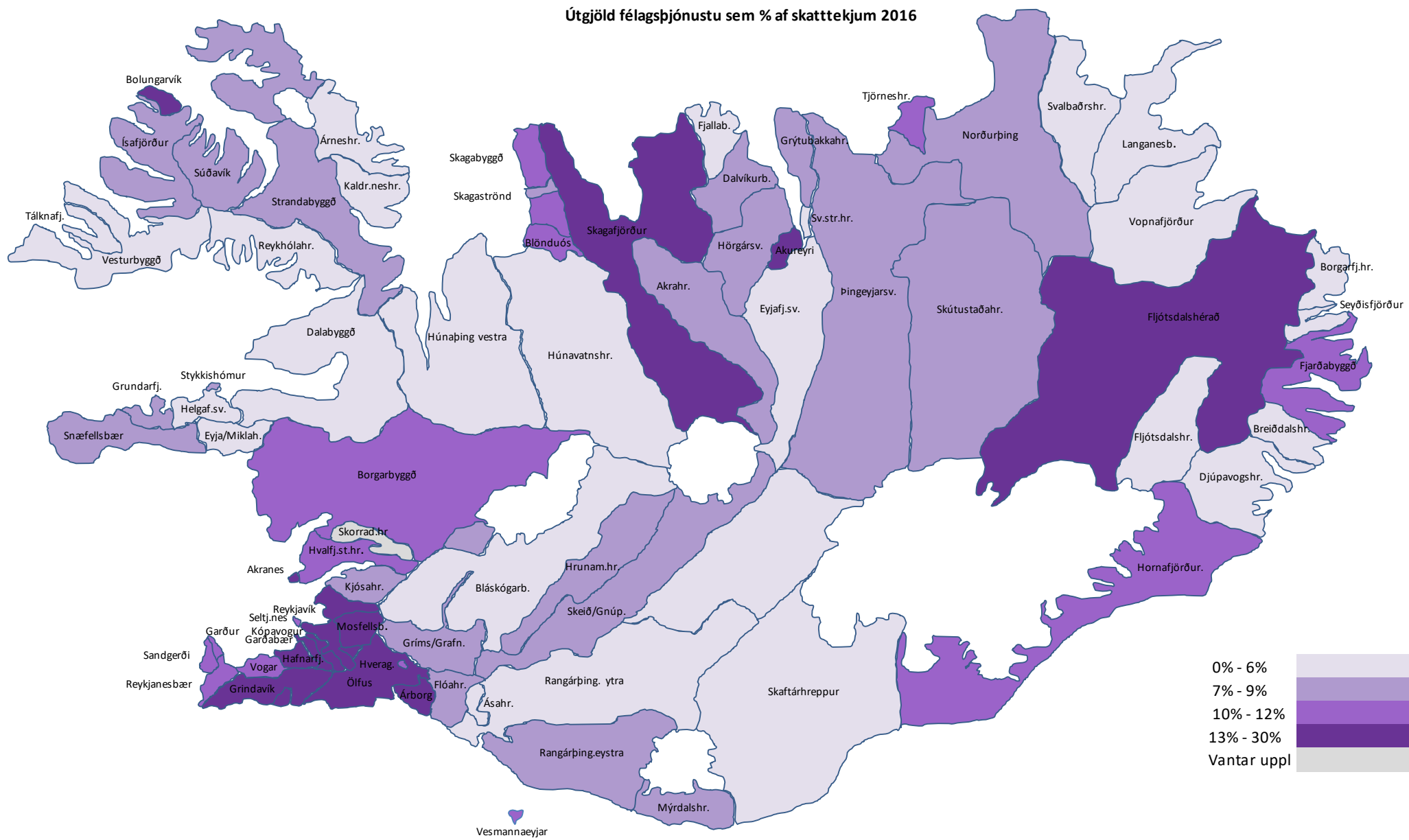

Á myndinni hér til hliðar má sjá hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er um 18% af skatttekjum. Lægsta gildi er 2% en hæsta um 26% af skatttekjum. Reykjavíkurborg og Akureyrarkaupstaður skera sig úr og verja um 25 – 26% af skatttekjum sínum til málaflöksins.

Reykjavíkurborg	25%	Akureyrarkaupstaður	26%
Kópavogsbær	13%	Norðurþing	7%
Seltjarnarneskaupstaður	10%	Fjallabyggð	4%
Garðabær	13%	Dalvíkurbyggð	9%
Hafnarfjarðarkaupstaður	15%	Eyjafjarðarsveit	6%
Mosfellsbær	20%	Hörgársveit	7%
Kjósarhreppur	8%	Svalbarðsstrandarhreppur	5%
Reykjanesbær	12%	Grýtubakkahreppur	7%
Grindavíkurbær	13%	Skútustaðahreppur	8%
Sandgerðisbær	11%	Tjörneshreppur	10%
Sveitarfélagið Garður	10%	Þingeyjarsveit	9%
Sveitarfélagið Vogar	12%	Svalbarðshreppur	5%
Akraneskaupstaður	19%	Langanesbyggð	4%
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	6%
Hvalfjarðarsveit	11%	Fjarðabyggð	11%
Borgarbyggð	12%	Vopnafjarðarhreppur	5%
Grundarfjarðarbær	7%	Fljótsdalshreppur	2%
Helgafellssveit	6%	Borgarfjarðarhreppur	3%
Stykkishólmsbær	9%	Breiðdalshreppur	5%
Eyja- og Miklaholtshreppur	3%	Djúpavogshreppur	5%
Snæfellsbær	9%	Fljótsdalshérað	15%
Dalabyggð	4%	Sveitarfélagið Hornafjörður	12%
Bolungarvíkurkaupstaður	13%	Vestmannaeyjabær	10%
Ísafjarðarbær	7%	Sveitarfélagið Árborg	14%
Reykholahreppur	6%	Mýrdalshreppur	8%
Tálknafjarðarhreppur	5%	Skaftárhreppur	6%
Vesturbyggð	6%	Ásahreppur	3%
Súðavíkurhreppur	7%	Rangárþing eystra	7%
Árneshreppur	2%	Rangárþing ytra	6%
Kaldrananeshreppur	4%	Hrunaannahreppur	8%
Strandabyggð	7%	Hveragerðisbær	11%
Sveitarfélagið Skagafjörður	19%	Sveitarfélagið Ölfus	13%
Húnaþing vestra	6%	Grímsnes- og Grafingshreppur	7%
Blönduósibær	10%	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	7%
Sveitarfélagið Skagaströnd	9%	Bláskógabyggð	6%
Skagabyggð	10%	Flóahreppur	7%
Húnavatnshreppur	6%	Vegið landsmeðaltal	18%
Akrahreppur	7%	* Upplýsingar vantar	

Útgjöld félagsþjónustu sem % af skatttekjum 2016

4.3 Rekstrarkostnaður vegna fjárhagsaðstoðar á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Fjárhagsaðstoð, sem annars vegar er veitt sem framfærslustyrkur eða hins vegar sem heimildagreiðslur, er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra.

Talnaefni

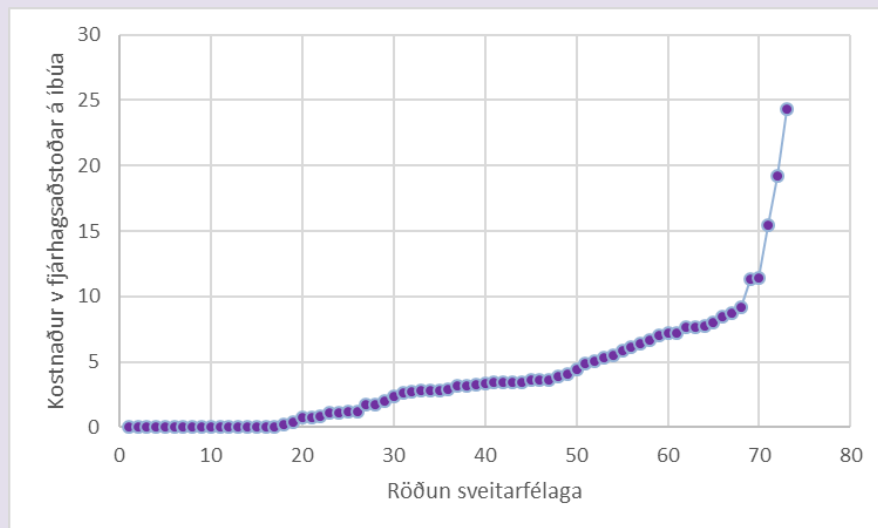
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga 2016 sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands. Tölur í þús. kr. Brúttó kostnaður.

Til frekari skoðunar

Vert er að hafa í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á þessa kennitölu og því gott að velta eftirfarandi þáttum fyrir sér við samanburð milli sveitarfélaga:

- Félagslegur bakgrunnur íbúa og menntastig
- Mismunandi atvinnustig
- Fjöldi einstaklinga á örorku
- Framboð á leiguhúsnæði

Myndræn framsetning

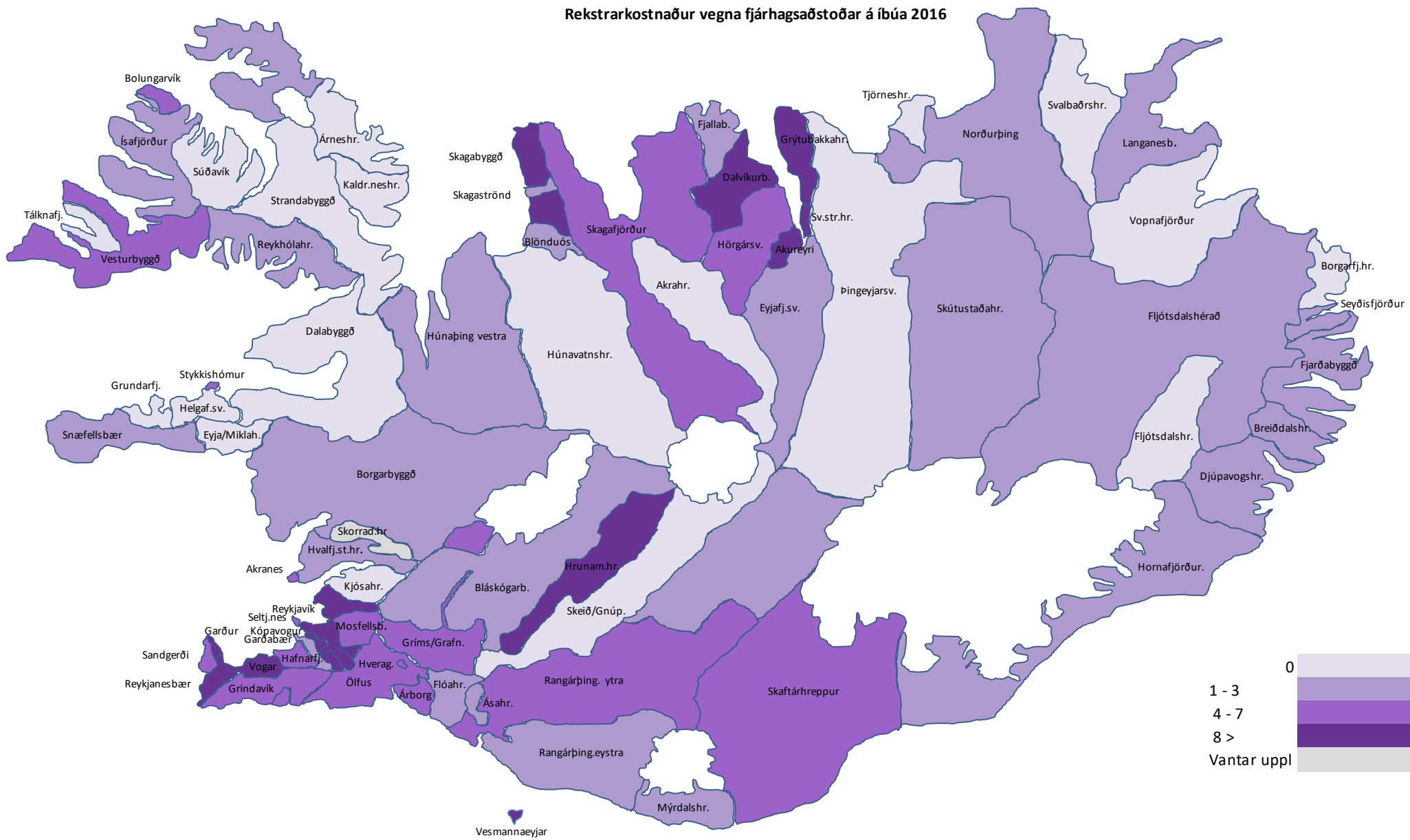

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal 11 þús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildið er frá 0 þar sem engin fjárhagsaðstoð er veitt en hæsta er 24 þús. kr. á íbúa. Afar misjafnt er hvernig þessi lykiltala kemur út milli sveitarfélaga og virðist stærð þeirra ráða minna þar um en við margar aðrar kennitölur.

Reykjavíkurborg	19	Akureyrarkaupstaður	11
Kópavogsbær	8	Norðurþing	2
Seltjarnarneskaupstaður	4	Fjallabyggð	3
Garðabær	3	Dalvíkurbyggð	9
Hafnarfjarðarkaupstaður	7	Eyja-fjarðarsveit	3
Mosfellsbær	4	Hörgársveit	6
Kjósarhreppur	0	Svalbarðsstrandarhreppur	8
Reykjanesbær	11	Grýtubakkahreppur	15
Grindavíkurbær	7	Skútustaðahreppur	2
Sandgerðisbær	7	Tjörneshreppur	0
Sveitarfélagið Garður	9	Þingeyjarsveit	0
Sveitarfélagið Vogar	8	Svalbarðshreppur	0
Akraneskaupstaður	6	Langanesbyggð	3
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	1
Hvalfjarðarsveit	3	Fjarðabyggð	2
Borgarbyggð	3	Vopnafjarðarhreppur	0
Grundarfjarðarbær	0	Fljótshreppur	0
Helgafellssveit	0	Borgarfjarðarhreppur	0
Stykkishólmsbær	4	Breiðdalshreppur	1
Eyja- og Miklaholtshreppur	0	Djúpavogshreppur	1
Snæfellsbær	1	Fljótsháherað	3
Dalabyggð	0	Sveitarfélagið Hornafjörður	3
Bolungarvíkurkaupstaður	5	Vestmannaeyjabær	8
Ísafjarðarbær	3	Sveitarfélagið Árborg	4
Reykholahreppur	1	Mýrdalshreppur	2
Tálknafjarðarhreppur	0	Skaftárhreppur	5
Vesturbyggð	4	Ásahreppur	1
Súðavíkurhreppur	0	Rangárþing eystra	3
Árneshreppur	0	Rangárþing ytra	4
Kaldraneshreppur	0	Hrunamannahreppur	8
Strandabyggð	0	Hveragerðisbær	6
Sveitarfélagið Skagafjörður	6	Sveitarfélagið Ölfus	5
Húnaþing vestra	3	Grímsnes- og Grafningshreppur	7
Blönduósibær	3	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	0
Sveitarfélagið Skagaströnd	3	Bláskógabyggð	3
Skagabyggð	24	Flóahreppur	1
Húnavatnshreppur	0	Vegið landsmeðaltal	11
Akrahreppur	0	* Upplýsingar vantar	

Rekstrarkostnaður vegna fjárhagsaðstoðar á íbúa 2016

4.4 Kostnaður vegna þjónustu við börn og unglinga á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Þjónusta við börn og unglinga er hluti af grunnþjónustu samfélagsins sem íbúar sveitarfélagsins greiða fyrir með sköttum. Kostnaður vegna hennar tekur til útgjalda vegna barnaverndarnefnda og vistunar og fósturs barna og ungmenna utan heimilis. Gagnlegt er að skoða hversu mikið þjónustan kostar hvern íbúa og hvernig sveitarfélagið kemur út í samanburði við aðra.

Talnaefni

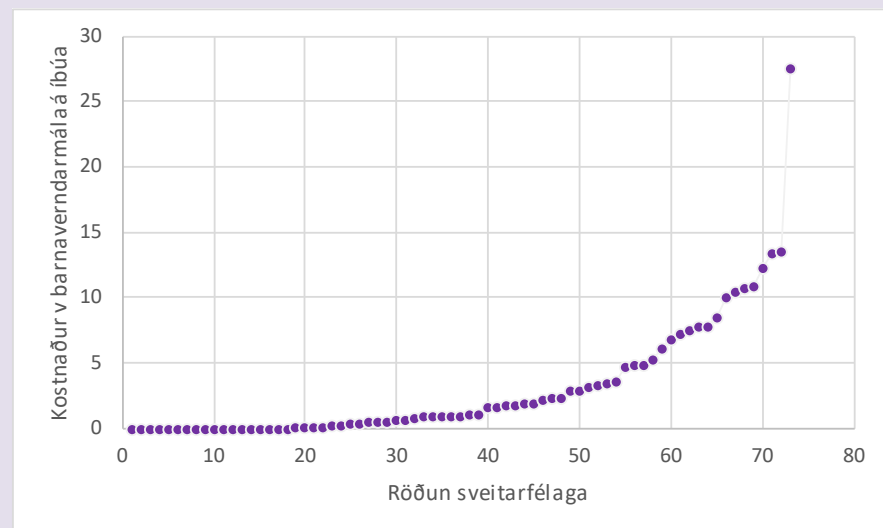
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga 2016 sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Mikill munur getur verið á vegna þjónustu við börn og unglinga á hvern íbúa eftir sveitarfélögum. Hafa verður í huga að ýmsir þættir geta haft áhrif á kennitöluna.

- Félagslegur bakgrunnur íbúa og menntunarstig
- Mismunandi þjónustustig

Myndræn framsetning

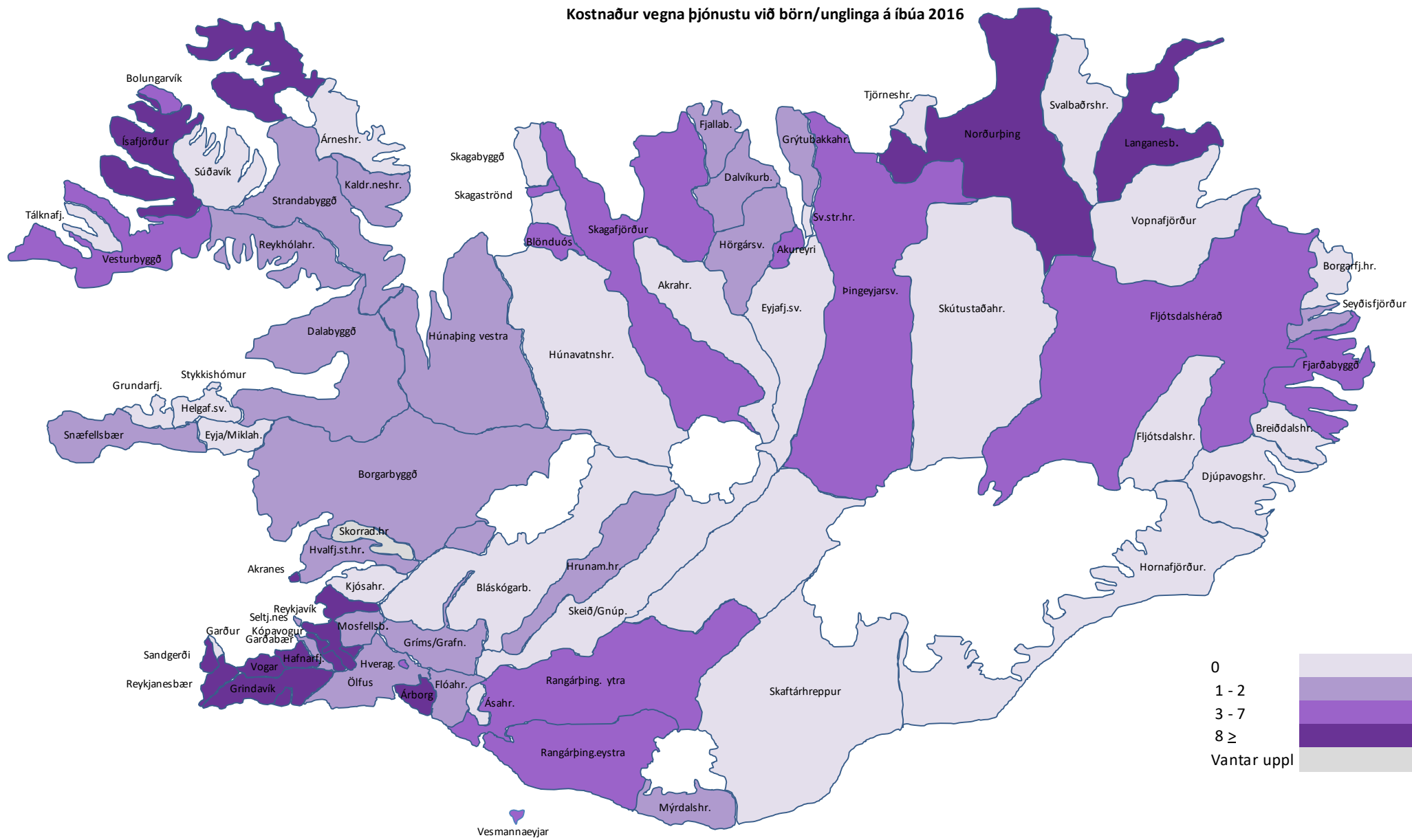

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 8 þús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildið er frá 0 þar sem engum fjármunum er varið í þessa þjónustu og hæsta er 28 þús. kr. á íbúa.

Reykjavíkurborg	10	Akureyrarkaupstaður	5
Kópavogsbær	9	Norðurþing	10
Seltjarnarneskaupstaður	1	Fjallabyggð	2
Garðabær	2	Dalvíkurbyggð	1
Hafnarfjarðarkaupstaður	8	Eyjaftarðarsveit	0
Mosfellsbær	1	Hörgársveit	2
Kjósarhreppur	0	Svalbarðsstrandarhreppur	0
Reykjanesbær	12	Grýtubakkahreppur	2
Grindavíkurbær	8	Skútustaðahreppur	0
Sandgerðisbær	28	Tjörneshreppur	0
Sveitarfélagið Garður	0	Þingeyjarsveit	3
Sveitarfélagið Vogar	8	Svalbarðshreppur	0
Akraneskaupstaður	13	Langanesbyggð	11
Skorradalshreppur	*	Seyðisfjarðarkaupstaður	1
Hvalfjarðarsveit	1	Fjarðabyggð	5
Borgarbyggð	1	Vopnafjarðarhreppur	0
Grundarfjarðarbær	0	Fljótshreppur	0
Helgafellssveit	0	Borgarfjarðarhreppur	0
Stykkishólmurbær	0	Breiðdalshreppur	0
Eyja- og Miklaholtshreppur	0	Djúpavogshreppur	0
Snæfellsbær	2	Fljótshérað	3
Dalabyggð	2	Sveitarfélagið Hornafjörður	0
Bolungarvíkurkaupstaður	5	Vestmannaeyjabær	6
Ísafjarðarbær	14	Sveitarfélagið Árborg	11
Reykholahreppur	1	Mýrdalshreppur	1
Tálknafjarðarhreppur	0	Skaftárhreppur	0
Vesturbyggð	4	Ásahreppur	0
Súðavíkurhreppur	0	Rangárþing eystra	7
Árneshreppur	0	Rangárþing ytra	3
Kaldrananeshreppur	1	Hrunamannahreppur	2
Strandabyggð	1	Hveragerðisbær	7
Sveitarfélagið Skagafjörður	5	Sveitarfélagið Ölfus	2
Húnaþing vestra	1	Grímsnes- og Grafningshreppur	1
Blönduósibær	3	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	0
Sveitarfélagið Skagaströnd	3	Bláskógabyggð	0
Skagabyggð	0	Flóahreppur	2
Húnavatnshreppur	0	Vegið landsmeðaltal	8
Akrahreppur	0	* Upplýsingar vantar	

Kostnaður vegna þjónustu við börn/unglinga á íbúa 2016

4.5 Kostnaður sveitarfélaga vegna húsaleigubóta á íbúa

Hvers vegna er þetta áhugavert?

Sveitarfélögum er skylt að greiða húsaleigubætur með það að markmiði að lækka húsnæðiskostnað tekjulágra leigjenda. Með því að bera saman útkomu sveitarfélaga sést að mikill munur getur verið á því hver kostnaður vegna húsaleigubóta á hvern íbúa er. Sérstakar húsaleigubætur ekki meðtaldar. Tölur í þús. kr.

Talnaefni

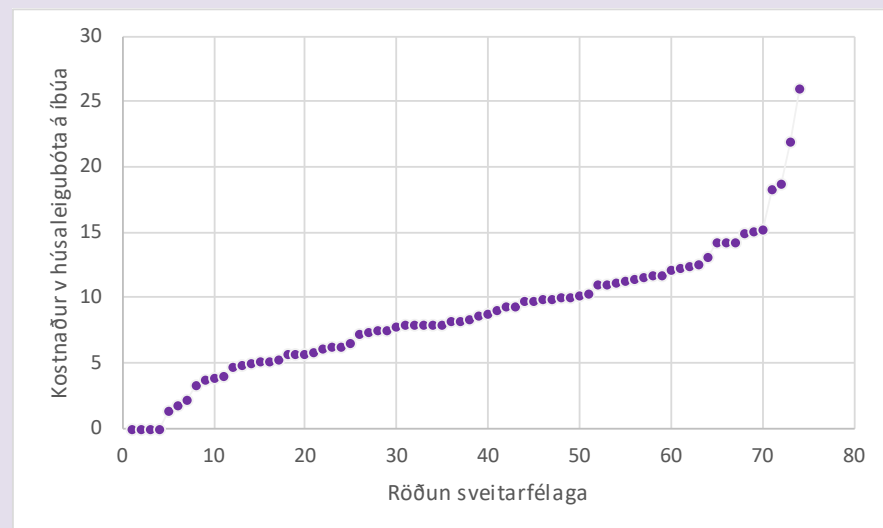
Þessar upplýsingar koma úr ársreikningum sveitarfélaga sem safnað er rafrænt af Hagstofu Íslands.

Til frekari skoðunar

Við samanburð er gagnlegt að hafa eftirfarandi þætti til hliðsjónar:

- Félagsleg samsetning íbúa og menntunarstig
- Húsnæðiskostnaður er misjafn eftir sveitarfélögum og landshlutum
- Aldurssamsetning íbúa
- Framboð á leiguhúsnæði

Myndræn framsetning

Myndin hér til hliðar sýnir hvernig sveitarfélögin dreifast frá lægsta upp í hæsta gildi. Vegið landsmeðaltal er 12 þús. kr. á hvern íbúa. Lægsta gildið er frá 0 þar sem engum fjármunum er varið í húsaleigubætur og hæsta er 26 þús. kr. á íbúa.

Reykjavíkurborg	15	Akureyrarkaupstaður	15
Kópavogsbær	9	Norðurþing	13
Seltjarnarneskaupstaður	6	Fjallabyggð	14
Garðabær	4	Dalvíkurbyggð	12
Hafnarfjarðarkaupstaður	12	Eyjaárveit	8
Mosfellsbær	6	Hörgársveit	11
Kjósarhreppur	0	Svalbarðsstrandarhreppur	8
Reykjanesbær	22	Grýtubakkahreppur	14
Grindavíkurbær	11	Skútustaðahreppur	8
Sandgerðisbær	8	Tjörneshreppur	1
Sveitarfélagið Garður	10	Þingeyjarsveit	11
Sveitarfélagið Vogar	10	Svalbarðshreppur	4
Akraneskaupstaður	12	Langanesbyggð	8
Skorradalshreppur	0	Seyðisfjarðarkaupstaður	9
Hvalfjarðarsveit	2	Fjarðabyggð	6
Borgarbyggð	18	Vopnafjarðarhreppur	10
Grundarfjarðarbær	10	Fljótaldalshreppur	4
Helgafellssveit	0	Borgarfjarðarhreppur	15
Stykkishólmsbær	6	Breiðdalshreppur	12
Eyja- og Miklaholtshreppur	2	Djúpavogshreppur	6
Snæfellsbær	8	Fljótaldshérað	10
Dalabyggð	9	Sveitarfélagið Hornafjörður	9
Bolungavíkarkaupstaður	8	Vestmannaeyjabær	7
Ísafjarðarbær	12	Sveitarfélagið Árborg	12
Reykholahreppur	7	Mýrdalshreppur	5
Tálknafjarðarhreppur	6	Skafthreppur	5
Vesturbyggð	8	Ásahreppur	5
Súðavíkurhreppur	10	Rangárþing eystra	7
Árneshreppur	0	Rangárþing ytra	5
Kaldrananeshreppur	3	Hrunamannahreppur	8
Strandabyggð	5	Hveragerðisbær	10
Sveitarfélagið Skagafljörður	10	Sveitarfélagið Ölfus	12
Húnaþing vestra	14	Grímsnes- og Grafningshreppur	26
Blönduósibær	13	Skeiða- og Gnúpverjahreppur	11
Sveitarfélagið Skagaströnd	19	Bláskógabyggð	8
Skagabyggð	8	Flóahreppur	6
Húnavatnshreppur	5	Vegið landsmeðaltal	12
Akrahreppur	9		

Kostnaður vegna húsaleigubóta á íbúa 2016

